

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Bürgöncim Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 1080 Le
Fél évre ... 540 Le
Negyed évre ... 270 Le
Havonta ... 90 Le

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucarestiben 50 banival több

Kettétört karrieriek.

Megdöbbenő adatokat tár fel az érettségi vizsgák végső eredménykimutatása. A többségi diákok harminc-negyven, a kisebbségi növendékek 70—80 százaléka bukott el.

Ma érkeztek be a bucaresti-i közoktatásügyi minisztériumhoz az ország minden részéből az ezévi érettségi vizsgák végleges eredményei. A befutott jelentések szerint az évi vizsgákra az egész országból 6538 jelölt jelentkezett, ezek közül azonban mindössze 2870-nek sikerült az érettségit eredményesen letennie, míg 3668 diákot visszavetettek a bizottságok. Az Anghelescu-féle érettségi-rendszer első évében Chiriacescu közoktatásügyi államtitkár úgy nyilatkozott, hogy azért voltak olyan katasztrofális bukások, mert a diákok nem ismerték a baccalaureatus rendszerét s mechanikáját, kijelentette továbbá, hogy a bukások száma állandóan csökkenni fog. A mostani statisztika azonban alaposan rációfol erre a kijelentésre. Ebben az esztendőben az összes vizsgákra jelentkezetteknek 56.11 százaléka bukott el, a tavalyi 53 százalékkal szemben.

Ez a kimutatás azt bizonyítja, hogy a bukásokat nem a diákok készületlensége okozza, hanem a rendszer hibás volta, amely már ott kezdődik, hogy az írásbeli vizsga alapján már véglegesen visszautasítják a jelentkezőket, holott egy rosszul sikerült írásbeli dolgozat még nem bizonyítja a diák intelligenciájának hiányát, vagy felkészületlenségét. A kimutatás szerint Erdélyben vizsgára jelentkezett 1869 diák, visszalépett 20, átmént 786, megbukott 1063. Százalékban átszámítva Erdélyben átmént 42.04 százalék, megbukott 56.96 százalék. Az erdélyi városok szerint a következők az érettségi eredmények:

Temesvár I. jelentkezett 125, átmént 75, Temesvár II. jelentkezett 134, átmént 55. Oradea (Várad) 178—65. Szatmár 140—55. Cluj (Kolozsvár) I. 170—88, Cluj (Kolozsvár) II. 120—25. Marosvásárhely 173—58. Sibiu (Nagyszeben) 218—103. Balázsfalva 113—52. Déva 130—60. Segesvár 132—67. Brassó 136—83.

Ezek a számadatok mind arról tanuskodnak, hogy valóban katasztrofálisan rossz vizsgarendszerrel állunk szemben, amely az intellektuális pályára készülő fiatalok karrierjét tőri derékben. De ha a közölt statisztikát alapos vizsgálat tárgyává tesszük, rájövünk, hogy a vizsgaeredmények kialakulásában jelentős szerepet játszott a jelöltek nemzeti és faji hovatartozása. A nagyvárosok első számú bizottságai előtt főleg a román diákok vizsgáltak és a második bizottság a kisebbségi diákokat vizsgáztatta. A bukási arányszám hozzávetőlegesen megállapítva a román nemzetiségi tanulóknál harminc-negyven százalék, a kisebbségi tanulóknál hetven—nyolcvan százalék. A fentieket megdönthetetlenül a statisztika bizonyítja és kétségtelenül leszögezhetjük azt az egészen képtelen állapotot, hogy ugyan akkor, amikor a kormány folyton azt hirdeti, hogy rendezni akarja a kisebbségi problémát, az iskolaközegek valóságos tömegmészárlást rendeznek a kisebbségi diákok között.

Új vezetés alá került Aradváros.

Az interimár-bizottság beiktatása. — Megtörtént a városháza átvétele. Georgescu prefektus megemlékezése Angel István távozó polgármesterről. Robu János dr. beköszöntője. — Az új bizottsági tagok beosztása.

(Arad, július 12.) Ma délelőtt vette át az uralmat az aradi városházán Aradváros új interimár bizottsága, dr. Robu János volt polgármester vezetésével. Az átadási aktus, amely délelőtt fél tíz órakor kezdődött meg és egészen déli egy óráig tartott, meglehetősen simán folyt le, az összes formalitások betartásával. Déli egy órakor hagyta el Angel István dr. eddigi polgármester az aradi városházát és a hivatalok vezetése Aradváros interimár bizottságának tagjainak kezébe került.

Georgescu prefektus a városházán.

Izgalmas várakozásban telt el az idő ma reggel a városházán. Végre elérkezett a fél tíz óra, amikor is megjelentek a polgármesteri hivatalban Georgescu János megyei prefektus, dr. Robu János interimár bizottsági elnök és Filotti Zamfir rendőrprefektus és bejelentették magukat Angel István dr. polgármesternél. A polgármester azonnal rendelkezésükre állott. A látogatás előzményeihez tar-

tozik, hogy Angel István dr. még tegnap este átiratban értesítette a prefekturát arról, hogy az általa tegnap visszautasított „bizalmas” felírású ügyiratot szabálytalan módon vette át valaki, megsértve a bizalmasságot és iktatta be a városháza általános iktatójába. Kérte a prefektust, hogy a városháza átvételét csak a Monitorul Oficialnak ama száma alapján eszközölje, amelyben a felosztási dekrétum megjelent és kéri, hogy egyúttal mutassa be a belügyminisztérium táviratát, amely megbízza őt a városháza átvételével. A ma délelőtti látogatás alkalmával a prefektus bemutatatta a kívánt táviratot és felszólította a polgármestert, adja át a város vezetését az interimár bizottságnak. Több, mint félórás tanácskozás után átvonultak a kis tanácsterembe, ahol már együtt voltak az interimár bizottság tagjai: Vulpe József, Mihulin Miklós, Pausesti Miklós, Domán Sándor, Steigerwald Alajos és Varjassy Lajos.

„Angel dr.-nak köszönetet mondok a jó adminisztrációjért és gazdálkodásért.”

A kis tanácsteremben Georgescu János prefektus felolvasta a belügyminisztérium táviratát, amely tudatta, hogy a régensanács 1885. számú felosztási dekrétumát a hivatalos lap 150-ik száma közli és egyben felolvasta a kinevezett interimár bizottság tagjainak névsorát. A felosztás hivatalos közlése után a prefektus kivette a bizottság tagjaitól az esküt, majd a következő érdekes beszédet tartotta:

— A tanácsváltás nem személyi, párt-érdekek, vagy politikai indokok alapján történt, hanem a közigazgatási törvényből folyó szükségesség alapján. Egy ilyen nagy város adminisztrációjában érthető, hogy nagy hibák fordulhatnak elő, amelyek természetesen következményekkel járnak. Angel István dr. volt polgármesternek köszönetet kell mondanom azért, hogy jó közigazgatást csinált és mindig a város érdekében igyekezett dolgozni és gazdálkodni. A mostani felosztás mögött ezért nem is szabad, nem is lehet személyi indokokat keresni. Mindenki tudja, hogy Angel István dr. mindenkor jóakarattal igyekezett a város életében felmerült nagy problémákat megoldani és a tanács felosztása nem irányul a személye ellen, hanem azoknak a hibáknak és tévedéseknek a következménye, amelyeket a város kormányzása során elkövetett. Mindazok az intézkedések, amelyeket a most lépő tanács léptetett életbe és amelyek a város érdekében állottak, továbbra is életbenmaradnak.

A prefektus ezután az interimár-bizottsághoz fordult szavaival és kéri őket, hogy dolgozzanak teljes lelkesedéssel és igyekezzenek jó közigazgatást és jó gazdálkodást kifejteni. Ez könnyű is lesz, hiszen olyan emberek áll az interimár-bizottság, akik arra valóban hivatottak.

— Itt ül mellettem — folytatta a prefektus — a város, régi, kipróbált polgármestere, dr. Robu János, akit örömmel látok újból a

város élén és aki most elfoglalja azt a helyet, amely méltán megilleti őt.

Beszéde végeztével a prefektus felkérte a volt polgármestert, kezdje meg a városháza átadását.

Angel dr. tiltakozik az átvétel ellen.

A prefektus után Angel István dr. volt polgármester szólalt fel, aki elsősorban ismerteti a tegnap délután küldött átiratát, amelyet a felosztást közlő, bizalmas prefektusi ügyirat kérdésében küldött. Majd pedig a közigazgatási törvényre való hivatkozással arra kérte Georgescu János prefektust, halassza el a városháza átvételét egészen addig, míg a régensség dekrétuma, illetve az azt közlő hivatalos lap meg nem érkezik Aradra. Megköszöni a prefektus dicsérő szavait, amelyekből meggyőződött arról, hogy a prefektus az objektivitás szemüvegén keresztül nézi az ügyeket és kijelenti, hogy emelt fővel távozik az aradi városházáról, mert tudja, hogy minden és mindenkori a város és polgársága érdekében tett. Ami azt a vádat illeti, hogy „hibák történtek a közigazgatásban”, erre vonatkozóan ezúttal nem bocsátkozik a részletekbe, csupán annyit szögez le, hogy a város vezetősége nem követett el „rosszakaratú adminisztrációt”, amelyet a közigazgatási törvény a felosztás ügyében, indokként előír.

— Mindnyájan emberek vagyunk. — mondotta — lehet, hogy hibákat követünk el, de rosszakarattal nem kompromittáltuk a város érdekeit.

Végül kijelenti, hogy fenntartja magának a jogot arra, hogy jogorvoslatot kereszen. Georgescu János prefektus válaszképpen kijelenti, hogy az interimár-bizottságot beiktatta hivatalába és kéri a polgármestert, adja át a városházát, miután két esztendővel ezelőtt, maga is ilyen módon vette át.

Robu János dr. interimár-bizottsági elnök szíval fel ezután és elsősorban kijelenti, hogy megérti Angel István dr. volt polgármester tiltakozását, hiszen két esztendővel ezelőtt, amikor neki kellett átadnia a városházát, hasonló módon tiltakozott ő is. Utal azonban arra, hogy két évvel ezelőtt ugyanilyen módon történt az átvétel. A prefektus táviratot kapott a belügyminisztériumból, amely értesítette arról, hogy a hivatalos lap közölte a felosztási dekrétumot és ennek alapján vette át Angel dr. a városházát. Kéri a volt polgármestert, hajtson végre most ő is így az átadást. Robu János dr. ezután kijelentette, hogy nem akar összehasonlításokat tenni a múlt tanács s a jelenleg felosztott városi tanács működése között, mert nem akar a múltból idézni, hanem a jövőt tartja szem előtt. Meg van győződve arról, hogy az interimár-bizottság tagjai a város érdekében fognak mindenkor működni. Ami az ő személyét illeti, működését ismerhetik már a múltból. Azon fog parkodni, hogy jó közigazgatást biztosítson, hogy a városházát felkereső közönség tudatában legyen annak, hogy az ő érdekében dolgoznak a városházán és hogy a tisztviselők a polgárságot értik és nem fordítva. Köszöni a prefektus szavait és újból felkéri Angel dr.-t, adja át a városházát. A volt polgármester kéri, hogy tiltakozását vegyék be a jegyzőkönyvbe, ezután rögtön meg is kezdődött az átadás.

Megtörténik az átvétel.

Az interimár bizottság tagjai bevonulnak a polgármesteri hivatalba, ahol Angel István dr. átadja a város pecsétjét, a kasszakulcsokat és a hivatalt, majd levonulnak az iktatóba, ahol Robu János dr. átveszi a könyveket. Innen a pénztárszobába vezet az út és megkezdődik a pénzzárolás, amely több, mint egy félóraig tart. A kasszákat is rendben átvették és ezután kocsin a gépjárműkhez hajtottak, ahol Angel dr. és Kaufmann Kálmán gépjárművezető átadta a gépjárműk pénztárát. Ezután újból a városházára tértek vissza, ahol a volt polgármester elbucsuzott a polgármesteri hivatal tisztviselőitől. Robu János dr. az előszobáig kíséri ki udvariasan távozó kollégáját és az előszobában még egy igen érdekes diskurzus folyik le.

Angel dr. elmondja, hogy még a tegnapi délután folyamán aláírta a maga s a permanens-bizottság tagjai számára a kiutalást felhavi fizetésekre.

Robu dr. (elgondolkozva): Talán jobb lenne, ha előbb a belügyminisztériumhoz kérdést intéznénk?

Angel dr.: Ezt a félhónapot letöltöttük és különben is felelősséggel vesszük fel a pénzt. Ha a minisztérium másképpen határoz, legfeljebb visszatérítjük.

Robu dr.: Ha az Önök felelősségére történik, nincsen akadálya a kiutalásnak.

Egy gyors közfogás és Angel István dr. felkeresi az egyes hivatalokat, ahol elbucsuzik a tisztviselőktől. Miután már egy óra felé járt az idő, nem köszönt el mindenkitől, hanem még a homápi délelőtti folyamán is megjelenik a városházán, ahol minden egyes tisztviselőt külön elbucsuzik.

„Nem rombolni jöttünk.”

Az interimár-bizottság közben a polgármesteri hivatalban néhány perces ülést tart, amelyen a bizottsági tagok beosztását tárgyalják meg. Hamarosan megtörténik a beosztás, amely szerint:

Mihulin Miklós a közigazgatási.

Steigerwald Alajos a pénzügyi.

Varjassy Lajos a gazdasági.

Vulpe József a mérnöki.

Domán Sándor az egészségügyi.

Pausesti Miklós a kulturális osztály élére került.

Az ülés után Robu János dr. összehívatta a nagy tanácssteremből a városháza tisztviselőit, hogy rövid beszédet tartsanak hozzájuk. Pont 12 óra 35 perc, amikor a tisztviselőkar

együtt van a nagyteremben és feszült várakozással hallgatja Aradváros új vezetőjének szavait. Robu János dr. elsősorban hivatalosan értesíti a tisztviselőket a városi tanács felosztásáról és az interimár-bizottság kinevezéséről, majd közli, hogy az egyes bizottsági tagok mely szolgálat élén fognak állni. Végül felkéri a tisztviselőket, adják teljes erejüket és energiájukat a város szolgálatába, hogy azzal is el tudják érni a város fejlődését.

— Nem rombolni jöttünk ide — mondotta — hanem folytatni a város fejlesztése érdekében kifejtett munkát. Minden olyan régebbi intézkedést, amelyet jónak fogunk találni, meghagyunk és folytatunk. Nem kívánok mást Önöktől, minthogy állítsák teljes erejüket az ügyek szolgálatába és ez esetben Önök is támogatásra fognak találni nálunk. A viszontlátásra.

Ezzel az aktuális végetért az aradi városháza átvétele.

Robu János dr. nyilatkozata.

A formások lezajlása után Robu János dr.

Szabálytalanságokkal vádolják a munkaügyi államtitkárt

Lupu miniszter azonnal felmenti állásától a bűnös főtisztviselőt.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) A Curen-tul értesülése szerint Lupu munkaügyi miniszter táviratilag visszahívta szabadságáról Dinescu államtitkárt, aki ellen vizsgálat indult meg bizonyos szabálytalanságok miatt. A lap

nak jutott néhány szabad perce a saltó számára is. Mosolygva hártja el a hosszú, nagy munkaprogramot kérő újságírók ostromát:

— Ne felejtsek el az urak, hogy csak ideiglenesen vagyunk itt — jelentette ki — és a közigazgatási törvény értelmében az interimár bizottságnak csak igen szűk hatásköre van. Amit lehet azonban, meg fogunk tenni ez idő alatt is azért, hogy a város fejlődjön. Meg akarom cáfolni azt a régi közmondást: Arad marad. Azt akarom, hogy a polgárság jól érezze magát városunkban, amelyet mindannyian szeretünk. Mindent, amit a város érdekében jónak találok, meg fogok rövid időn belül valósítani. Ismétlem újra, ez csak interimár bizottsági elnöki program. Egyébként pedig mindenben a régi maradtam és vagyok.

A hivatalos óra közben végetért, a városháza toronyórája egy órát mutatott és a tisztviselők sűrű rajokban, izgalommal vitatva a délelőtti eseményeket, távoztak el az aradi városházáról, amelynek vezetése immáron új és mégis régi kezébe került: visszatért a polgármesteri székbe Robu János dr.

Ehségstrájkot kezdtek a Zsilvölgy politikai vezetői.

Popovici Mihály panasza Duca belügyminiszternél.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) Popovici Mihály tegnap megjelent Duca belügyminiszternél, akinek panaszt tett, hogy a nemzeti-parasztpárt husz tagját, a petrosényi és lu-

pényi bányászmozgalom vezetőit már régebbtől fogva tartják és a letartóztatottak tíz napja éhségstrájkot folytatnak. A belügyminiszter megígérte, hogy intézkedni fog a mozgalom vezetőinek szabadonbocsátása érdekében.

Bourbon hercegnek adta ki magát Pesten egy román szélhámos.

A budapesti rendőrség párisi megkeresésre őrizetbe vett egy titokzatos fiatalembert, akiről kiderült, hogy galaci szélhámos

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Néhány nappal ezelőtt egy elegáns fiatalember érkezett Budapestre, ahol a Hungária-szállodában bért szobát. A vendégekönnybe „Louis de Bourbon herceg” néven írta be magát és azt mondotta, hogy Newyorkból érkezett. A megérkezés után tényleg garmadával kapta a leveleket Newyorkból és Párisból. A nagy levelezés feltűnt a szállodában, ahol csodálkozva konstataáltak, hogy a fiatal herceg igen visszavonult életet él és senkivel sem érintkezik. Ha kereste is valaki, eltagadta magát. Két napig tartózkodott a szállodában. Elutazása előtt közvetlenül azzal a váratlan kéréssel állított be a főportáshoz, adjon neki tizezer pengőt kölcsön, mert Newyorkból egy csekket vár, ami nem érkezett még meg és sürgősen Prágába kell utaznia. A portás udvariasan bár, de megtagadta a kérés teljesítését és a fiatal herceg elutazott a csehszlovák fővárosba.

Közben távirat érkezett a budapesti főkapitánysághoz a párisi rendőrségtől, amely kérte, hogy kísérjék figyelemmel Louis de Bourbon herceget és amennyiben Budapestre érkezik, vegyék őrizetbe, miután állítólag egy nemzetközi pénzhamisító társasággal van összeköttetésben. Tegnap visszaérkezett a herceg Prágából és újra a Hungáriába szállt, ahol tegnap délután őrizetbe vette a rendőrség két detektívje. A herceg erőlyesen tiltakozott őrizetbevétele ellen és kijelentette:

— Nem értem, mit akarnak az urak, hiszen én nem vétettem semmit.

Az őrizetbevétele után a spanyol követség ezer pengőt küldött a pénzzavarban levő hercegnek, akit azonnal kihallgattak s a kihallgatás során úgy a főkapitányság, mint a spanyol követség megállapította, hogy az előgott fiatalember nem Bourbon herceg, hanem

egy román származású szélhámos. Kihallgatása alkalmával a „herceg” ugyan kijelentette:

— A címetet jogosan viselem, mert a spanyol király morganatikus házasságából származom.

Amikor pedig megmondották neki, hogy megállapítást nyert igazi neve, amely szerint Glykis Constantinnak hívják, azt válaszolta:

— Ilyen nevem is van, mert a görög királytól, aki rokonom, a keresztségben ezt a nevet kaptam.

A fantasztikus vallomással szemben a budapesti főkapitányság hivatalosan megállapította, hogy az álhercegnek semmi köze a spanyol királyi családhoz nincsen, hanem Glykis Constantin 40 éves, galaci származású nemzetközi szélhámos. Ezzel kapcsolatosan a spanyol követség felkérte a rendőrséget, akadályozza meg, hogy a szélhámos olyan címeket használjon, amelyekhez semmi joga sincsen. Ma délután befejezték a kihallgatást és kiderült, az is, hogy Glykis Amerikában hatósági engedéllyel felvette a Bourbon nevet. A rendőrség elhatározta, hogy a szélhámost kiutasítja az országból, mert egy barátságos hatalom uralkodóházának tagjául vallotta magát: és szélhámosokat követett el ilyen címen. A döntés alapján az álherceget az osztrák határra kísérték, ahol elhagyta az országot.

A legnagyobb cirkusz Aradon

nem jelent olyan érdekfeszítő látványt, mint a Gallay-pár fellépte az Apolló és Marosparti mozgósínházakban. Erő- és egyensúlyozó művészek, akik olyan mutatványokkal szerepelnek, melyek haláltmegvető bátorságot követelnek. Hétfőtől lépnek fel, utána nagyszerű filmműsor.

Féltáru vizum egész Magyarországra. :- Igazolványok: Sándor Ferencnél, megyeházzal szemben.

Befejeződtek a kölcsöntárgyalások Bucurestiben

Ma este érkeznek a fővárosba a francia bankküldöttek. — Duca érdekes nyilatkozata az úgynevezett Titulescu-kérdésről.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Az egész ország közvéleménye fokozott várakozással tekint a kölcsöntárgyalások eredménye elé. Az ennek következtében kiváltódott ideges hangulat különösen Bucurestiben érezhető, ahol még külön elvi és pártpolitikai harcok is élénkítik ezt a várakozást. Magánlakásokban, kávéházakban és utcákon szenvedélyes viták hangzanak el és unós-unaltan felvetődik a kérdés: hogy ha Romániának a jelenlegi körülmények között lehet kölcsönt kapnia, mire való a végnélküli, hosszas tárgyalások, amelyeket a francia jegybank helyettes kormányzója szakadatlanul folytat. Ha pedig nem lehetséges a kölcsön, miért kell egyáltalán tanácskozni? Bucuresti már unja a tanácskozásokat és türelmetlen a kormány titkolódzása miatt — írják a lapok. — Ezt az ideges hangulatot tükrözi vissza a tőzsde is. Tegnap a Banca Nationala részvényeit 13.900, = 14.600, = 14.200, majd ismét 13.900 lej árban lehetett kapni. A Marmorosch Blank visszament ugyan 1800-ra, ez azonban inkább a kereslet-kínálatra volt visszavezethető. A Resica ismét 1010 és 1015 között mozgott.

Nincs külön Titulescu-kérdés.

Tegnap délelőtt a pénzügyminiszteriumban újabb tanácskozás volt, amelybe bevonták Antonescu Victort is, Antonescu Eftimiut és I. N. Angelescut, az alkotmányjogi bizottság elnökét, a Banca Nationala visszleszámitolási osztályának vezetőjét is. Előzetesen Bratianu Vintila, Duca és Rist alkormányzó között hosszasan tartó megbeszélés folyt. Mikor Duca az értekezletről távozott, az újságírók elhalmozták kérdésekkel. Duca igen jókedvűnek látszott és a következőket jelentette ki: — Nagyon meg vagyok elégedve a tárgyalások eddigi lefolyásával. Ennél többet azonban nem volt hajlandó elárulni. Amikor az újságírók Titulescuvval kapcsolatban intéztek hozzá kérdést, a belügyminiszter a következő meglepő kijelentést tette:

— Abban az esetben, ha meg lesz a kölcsön, Titulescu kívánsága teljesülhet, kiléphet a kormányból, amit persze sajnálattal fogunk tudomásul venni, anélkül azonban, hogy ez a kormányra nézve fontos kihatással volna. Ha pedig nem lesz kölcsön, úgyis megvünk valamennyien. Ilyenformán tehát nincs és nem is lesz külön Titulescu-kérdés.

Általános különben az a vélemény, hogy szombatig az összes kérdések végleg tisztázódnak. A Dimineata szerint a Francia Bank — előleg címén adandó — 35 millió dolláros kölcsöne befejezett tény és a tárgyalások már csak a formásokra szorítkoznak. A lap megállapítja, hogy Rist itt tartózkodása óta a bizalom a kormány iránt jórésztben visszatért s növeli az optimista hangulatot, hogy a stabilizációban résztvevő többi államok delegátusai is — elutazásuk előtt — kedvezően nyilatkoztak a helyzetről.

Óriási panama a párisi tőzsdén.

A párisi tőzsdén a romániai járadékpapírokkal elkötetett panama ügyében különben mára újabb fordulat állott be. A kormányhoz érkezett jelentés szerint az egyes külföldi államok közbenjárására bevezetett nyomozás kiderítette, hogy Párisban egy különleges iroda működött, amely a lebélyegezetlen román járadékokat olcsó áron összevásárolta és elhelyezte azokon a piacokon, ahol azokat revalorizálták. Az iroda kitűnően volt informálva a román kormány idevonatkozó minden tervéről és tárgyalásairól és a legnagyobb biztonsággal működött. Az iroda vezetője Alfréd Hetter, a Politica című lap igazgatója volt. Értesülés szerint Hetter visszautazását az országba a kormány nem engedte meg annak ellenére, hogy Hetter román állampolgár. A Dreptatea támadást intéz a kormány ellen Hetter kitiltása ügyében és azt oda magyarázza, hogy a kormány ezzel is el akarja titkolni a panama részleteit. A lap véleménye szerint Hettert és ellenkezőleg vissza kellene

hozni és kihallgatása által erre az ominózus ügyre teljes világosságot kellene derítenie.

Miután a külföldi pénzügyi delegátusok ma este érkeznek Bucurestibe, a kormány reméli, hogy legkésőbb hétfőig már aláírják a szerződéseket és így a parlamentet július 20-ikára összehívhatják. Baicoianu, a Banca Nationala egyik igazgatója különben Svájcba utazott, hogy a le nem bélyegezett járadékpapírok ügyét rendezze. Baicoianu megbízatása arra szorítkozik, hogy csak az 1922-ben összeállított kimutatásban szereplő áradékpapírok ügyét rendezze, hogy így elejét vegyék a későbbi időpontban más országokból Svájcba került címletek túlzott felértékelésének.

Anglia résztvesz a lej stabilizációjában.

A kormányhoz közelálló körök szerint Rist tárgyalásai teljesen befejeződtek s az összes kérdések elintézését nyertek. Érdekes különben, hogy a francia lapok tudomása szerint Románia háborús adósságának rendezéséről szóló francia-román egyezmény állítólag olyan klauzulát tartalmaz, hogy amennyiben Franciaország Amerikától és Angliától kieszközi háborús adósságainak enyhítését, úgy Romániának hasonló kedvezményt fog nyújtani.

A londoni Financial News szerint a román kölcsönről csupa alaptalan hírt terjesztettek. Valótlán egyrészt az, hogy a kölcsöntárgyalások végleg megszakadtak, de valóban az is, hogy már perfektuálták az egyezményt. A lap szerint a kölcsön ősz előtt semmiesetre sem jön létre, de valószínű, hogy az Angol Bank is résztvesz benne, hozzájárulva a Francia Bank akciójához. Anglia azt hiszi, hogy

Eltemették Szatmár püspökét.

Körülbelül nyolcezer ember vett részt a gyászszeretartáson, amelyet Majláth püspök végzett.

(Az Aradi Közlöny szatmári tudósítójának telefonjelentése.) Ma délelőtt temették el a vármegye közönségének impozáns részvétele mellett Boromissza Tibor római katolikus püspököt. A temetésen résztvettek Serédy Jusztinián dr. hercegprímás helynöke, Pacliseanu kultuszminiszteriumi vezérigazgató, az oradeai gör. kath. püspök képviselője, Mayer Antal apostoli kormányzó, Horváth Géza kalocsai püspök, dr. Magyarai Pál tismisoari prelátus-kanonok, Hosszu Vazul szamosújvári görög katolikus püspök képviselője, dr. Paál Árpád a Magyar Párt képviselője, a katonai és polgári hatóságok vezetői és általában a megye egész társadalma felekezetre és nemzetre.

ségre való különbség nélkül. Reggel kilenc órakor kezdődött a gyászszeretartás, amelyet Majláth Gusztáv Károly alba-iuliai püspök végzett fényes papi segédlettel a püspöki rezidencia udvarán. Innen vállon vitték át a koporsót a székesegyház udvarára, majd megindult a hatalmas gyászmenelet, amelyen hét-nyolcezer ember vett részt. A koporsót hatlovas gyászkocsi vitte, amely előtt négy koszorúskocsi haladt. Koszorút küldött többek között a bucuresti-i magyar követség is. A temetés ideje alatt az összes templomok harangjai zugtak, az üzletek pedig fél egyig zárva voltak, amikor a szeretartás véget ért.

Három nagygyűlést tart a Magyar Párt Aradon.

Megindultak az előkészületek a tanácsválasztásra. — Georgescu prefektus és Széll Lajos dr. nyilatkozatai.

(Arad, július 12.) Az aradi városi interimár-bizottság beiktatásával szinte egyidőben megindultak az előkészületek az augusztus 9-ikére kitűzött választásokra is. A választásokkal kapcsolatosan ma beszélgetést folytattunk Georgescu János prefektussal, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Aradváros életében ma fontos esemény játszódott le: az interimár-bizottság átvette hivatalát. Most pedig megkezdődnek az előkészületek a lista összeállítására. A Magyar Párttal kötött paktumot már kölcsönösen ratifikálták és így együttesen küzd a párt a választásokon a liberális-párttal. A harc bizonyára könnyű lesz. Azt előre kijelentem és komoly ígéretet teszek arra, hogy az új tanács a becsületes, tiszta közigazgatást fogja folytatni az aradi városházán. Nem ellenségeskedési szándékokkal eltelve fogja megkezdni működését, hanem Arad fejlesztése, felvirágoztatása és polgársága nyugalmas életének megóvása lesz az egyedüli célja. Ezek azok az irányelvek, amelyeket le kell szögezni: jó gazdálkodás, tiszta közigazgatás és becsületes munka. S azt hiszem ez a program ki fogja

elégíteni a város lakossága minden rétegének kívánságait.

Beszélgetést folytattunk dr. Széll Lajossal, a Magyar Párt helyettes elnökével is, aki a következőkben vázolta a legközelebbi napok teendőit.

— A választási előkészületek már a jövő hét keddjén vagy szerdáján megkezdődnek. Egyelőre meg kell ejtenünk a kötött paktum alapján, a személyi jelöléseket. Miután a helyeket már megállapítottuk, a pártnak egyedüli munkája a személyek megállapítása lesz. Ennek megtörténte után kerül sor a választói gyűlések összehívására, ami a hónap végén történik meg. Három gyűlést tartunk mindössze, egyet a belvárosban, egyet a Mossóczytelepen és egyet Gájban. Nem kell Arad magyarsága részére több gyűlés, mert hiszen minden magyar tisztában van már azzal, hogy egységesen a párt háta mögé kell sorakoznia, miután csak így növelheti a párt tekintélyét és súlyát. A gyűléseknek inkább csak tájékoztató jellegű lesz, mert az már bizonyossá válik, hogy minden magyar polgár oda fog szavazni, ahol pártjának jelöltjei szerepelnek.

MA, PÉNTEKEN

SELI MAN

HERCEG

OLAF FJORD

A FÜSZEREPBEN

AZ

APOLLO és MAROS

MOZGÓKBAN.

Az előadások az Apollóban 5, 7 és 1/10 órakor
a Maros mozgóban 1/10 órakor kezdődnek.

DEKORÁCIÓ

REGENYÉ

Festmények

kiállító művészek munkái, u. m.: Iványi-Grünwald, Romek, stb. művel óriási választékban, igen olcsón kaphatók és megtekinthetők. Kedves fizetési feltételek.

Kerpel Izsó műkereskedése.

A titokzatos bankár.

Ki volt Löwenstein Alfréd.

Löwenstein Alfréd — belga állampolgár és belga báró — egy brüsszeli tőzsdeügynök fia volt és így már gyermekkorában magába szivta az ugynevezett tőzsdelevegőt, még pedig annak a legrosszabb fajtáját, a spekulációt. Brüsszel már a háború előtt kedvelt helye volt a nemzetközi alapításoknak, különösen ami a villamossági szakmát illeti. Ezen a téren Löwenstein már ifjú korában egy kisebb bankház társtulajdonosaként többek között sikeres tevékenységet folytatott. Később egy ideig Londonban tevékenykedett, a legtöbb időt, amennyire sok utazása és tárgyalásai engedték, Biarritzban töltötte el. Löwenstein nagy munkabírásu ember volt, korán reggel kezdett dolgozni és a világ legkülönbözőbb részein lévő titkárai sokat mondhatnak el arról, milyen hosszú órákat kellett főnökükkel tervei kidolgozásáról tárgyalniok. A legnagyobb szenzáció, amelyet Löwenstein az utóbbi években elért, a belga kormányának az az ajánlata volt, hogy ötvenmillió dolláros stabilizációs kölcsönt előlegezzék. A belga kormány elutasította az ajánlatot, nemcsak azért, mert azt egy magánember tette, de azért is, mivel a nemzeti ajándékként beállított nemzeti kölcsön tényleg nagyon drága lett volna. Löwenstein három év alatt legkevesebb tíz millió dollárt keresett volna ajánlata elfogadása esetén. Az ajánlat elutasítása nem keserítette el Löwensteint, mert célját elérte, óriási reklámot csinált önmagának. Akkoriban, 1925-ben nagy szüksége volt erre a reklámnak. Nem sokkal ezelőtt ugyanis kudarcot vallott az a kísérlete, hogy döntő befolyást nyertjen a két legnagyobb nemzetközi elektro-holding társaságra, amelyek székhelye Brüsszelben volt. A két társaság főtulajdonosa majoritásos részvényekből állott, még pedig a legnagyobb belga, német és spanyol villamossági részvénytársaságokéiból. Ugyancsak e két holding-társaság tulajdonában volt az ugynevezett Chade-vállalat részvényeinek majoritása. A Chade, amely a háború közepéig német vállalat volt, a világ legnagyobb és legrentabilisabb villamossági vállalata. Villamossági művei Buenos-Airesben és Argentina különböző vidékein vannak. Löwenstein egymásután vásárolta e villamossági társaságok részvénykötegeit. Löwenstein betörési kísérlete azonban kudarcot vallott, bár az volt a jelszava, hogy világvillamossági trösztöt akar alapítani. Később Löwenstein a megvásárolt részvénytömeget eladta, mégpedig valószínűleg ellenségeinek. Akkoriban általában az volt a vélemény, hogy Löwenstein pénzügyileg el van intézve, az így gondolkozók azonban nem értékelték kellően Löwenstein erejét. Löwenstein akkor más villamossági érdekltségeit egy új társaságba egyesítette, még pedig Hydro-Electric Securities Corporation in Kanada nevű vállalatba, miközben meg kell jegyezni, hogy Kanadát alacsony adói miatt a nemzetközi pénzügyi világ még jobban szereti, mint az európai pénzügyi világ Svájcot. Ez a társaság ma 54 millió dollárnyi investált tőkével dolgozik, ebből Löwenstein adatai szerint 7.25 millió dollár 1.25 százalékot hozó részvényekben van befektetve, amely utóbbiak közül 97 százalék az amerikai Egyesült Államokban nyert elhelyezést. A világvillamossági tröszt megalakításának kudarca után Löwenstein a műselyemre vetette magát, amely ugyancsak sokat ígérő gazdasági területnek mutatkozott. Itt is tröszt lebegett a szeme előtt, azonban a nyersselyemipar egyes ágainak koncentrációja Löwenstein segítsége nélkül jött létre. Ennek ellenére Löwensteinnek sikerült több műselyemtársaság beférkőzni és e holding-társaságok sikerének köszönheti, hogy egy új alapítása, amelyet nagy reklámmal és propagandával rendezett meg, fantasztikus sikert ért el. Egy új francia holding-társaságnak, Soc. Financiere Internationale de la Soie Artificielle nevű társaságnak részvényeit

olyan hatalmasan tuljegyezték, hogy már rövid időn belül 40 millióról 220 millió frankra lehetett felemelni a társaság alaptőkéjét. A tőzsdéken valósággal kapdosták a társaság részvényeit. Löwenstein sikerének titka ez volt: társaságának részvényeit a közönség

tuljegyezte és nagy felárakkal vásárolta meg. Hogy Löwenstein e közben milyen alapítási nyereségekre tett szert, azt el lehet gondolni. A pénz sokszor hamarabb meg volt, mint a vállalat. Így Löwenstein egyre újabb alapításokon törhette a fejét.

Vesztegetésen értek két miniszteri főtisztviselőt.

A bucuresti-i pénzügyminisztérium kinos szenzációja.

(Az 'Aradi Közlöny' bucuresti-i tudósítójának távirata.) A pénzügyminisztériumban ma két magasrangú tisztviselőt tetten értek megvesztegetésen. Stefanescu, az illetékügyi osztály aligazgatóját és Dragost, a pénzügyi ál-

lamtitkár kabinetfőnökét, már régóta gyanuba vették, hogy a szeszkimézési engedélyekkel trafikálnak. Most sikerült tetten érni a két főtisztviselőt, akiket azonnal le is tartóztattak.

Telef. 70.

ERZSÉBET SLAGER-MOZGO

Telef. 70.

Ma d. u. 5, 7 és este 10 órakor a kellemes kertben.

Aradon premier! — Fanamét gyönyörű alkotása! — Társadalmi színmű

A kurtizán halála.

Főszerepben:

Putty Lia és Ben Lyon

(a Tánccoló Bécs férfi főszereplője).

Olcsó helyárak: 25, 20, 15 és 10 lej.

Jön!

„ORLOW” világsláger.

Jön!

A gheztótól a világhatalomig.

A Rothschild-legenda. — A nagy bankház alapításának és virágzásának története. A frankfurti kereskedőtől királyok, országok bankáráig.

(Befejező közlemény.) Az első Rothschild közeli összeköttetésbe került a kornak egy másik érdekes alakjával, Vilmos hessenkasszeli tartományi gróffal. Vilmos és atyja német zsoldosokat szállítottak III. György angol királynak az amerikai háborúban. Természetesen Angliának sok pénzbe került ez az üzlet és a hesseniek mesés vagyonihoz jutottak ezen a révén. Corti gróf azt írja róla, hogy mire véget ért a háború, Vilmos gazdagabb volt, mint maga a király. A forradalmi háborúk első fázisában egész Európának ő lett a bankárja; jó kamatért mindenkinek adott pénzt, szabónak, szusternnek éppúgy, mint királyoknak és hercegeknek. A magánélete is olyan volt, mint azé, aki bőven dűkál a pénzben. Többször nősült s házasságaiból több mint negyven gyermeket ismert el magáénak.

Az első nemzedék többszázezer fontja.

Ennek az összeköttetésnek a révén, továbbá egyéb üzleteiből a Rothschild-család nagy vagyont gyűjtött magának. Még a Judengasseban laktak, az apró szobákban már alig fért el a sokgyermekes család s a titkos fiokok tömve voltak arannyal, pénzzel. Ebben az időben, a tizenkilencedik század elején, a család olyan vagyonnal rendelkezett már, amely mostani értékben többszázezer angol fontnak felel meg. Ez volt a kezdet.

És amíg 1812 őszén Frankfurt lázasan leszte a híreket Napoleon előnyomulásáról — azt hitték, hogy meg akarja hódítani Ázsiát is — a judengassei kis házban Mayer Amschell lehunyt szemeit örökre. Végrendeletében nemcsak vagyonáról rendelkezik, hanem meghagyja nekik, hogy milyen szellemben dolgozzanak tovább. Ezeket üzeni fiainak:

— Bármilyen távolság válasszon is el benneteket egymástól, dolgozzatok mindig együtt, egymásért és soha egymás ellen.

A Rothschildok megtartották ezt a tanítást nemzedékről-nemzedékre. Az atyai hagyomány sokszorosan gyarapította az utódok munkáját. Néhány évvel később meghalt Mayer Amschell felesége, Gudule is, kilencvenhat éves korában. Ő is a judengassei házban lakott élete utolsó napjáig. Egykoru följegyzések elmondják, hogy a rozoga, dűledező kis ház előtt meg-megállt — amikor a család már vagyonhoz jutott — egy finom francia fogat s az ajtón kilépő fehérhajú matrónát libériás inas segítette be a kék selyemmel bélelt kocsiába.

Az öt testvér.

Ezután a fejlődésnek olyan korszaka következett, amely majdnem példa nélkül áll az emberiség történetében. A második generáció szétszórta hajtásait, mint a terjeszkedő törzs gyökereit a föld mélyében. Tíz gyermek közül öt fiú volt. A legidősebb Frankfurtban maradt. A második, Salamon, alapította a bécsi házat, a waterlooi csata utáni évben. A harmadiknak, Nathan Meyernek, már legendás

híre volt akkor Londonban. Károly, a negyedik fiú, Nápolyban kezdte apja mesterségét folytatni, de kevés sikerrel. James, a legfiatalabb, alapította a párisi házat és változó rezsimok uralkodása alatt egy félszázadon keresztül hatalmon volt Franciaországban. Az öt testvér, Európa öt nagy városában egymással összefogva dolgozott és halmozott sikert-sikerre évtizedeken át.

A londoni Rothschildok hatalma elhomályosította a többi fivérét. A magyarázata ennek abban rejlik, hogy Anglia akkor még inkább domináló pénzügyi központja volt a világnak, mint Amerika. És Náthán nagyobb pénzügyi tehetséget örökölt atyjától, mint a család bármely későbbi tagja is. Husz éves korában telepedett le Manchesterben, üzletet nyitott és egyszersmind ügynökösködött is. Amikor az országba jött, nem tudott egy szót sem angolul. Nagyon gyorsan megtanulta a nyelvet s az angol ipar és kereskedelem minden ágát. A trafalgari csata esztendejében Londonba költözött. A cég ma is ugyanaz alatt a név alatt van a címtárban és a telefonkönyvben, mint száz évvel ezelőtt. „Rothschild N. M. and Sons, Merchants and Bankers. City 0800”.

A múlt században a Rothschildok a nemzetközi politikában, a válságba jutott országok fölsegítésében nagy szerephez jutottak. A kölcsönök nyújtásában majdnem olyan hatalom voltak, mint ma a Népszövetség. Metternich, aki különösen sokra becsülte működésüket, bárói rangra emelte mind az öt testvért. A könyv utolsó fejezete 1830-ban végződik, amikor az európai közvélemény még attól tartott, hogy a francia forradalom után még egy kataklizma megrázkódtatása fogja sújtani a világot. Ekkor írta James Párisból a fivérének:

— Józan ésszel nehéz megérteni, hogy a hatalmak ipart, kereskedelmet, hitelt alá akarnának aknázni egy újabb háborúval. Ennek dacára azonban, kedves Salamon, az egész világ fegyverkezik és ez végtelenül aggaszt engem.

Ezek a szavak a leghívebben fejezik ki a Rothschildok történetét, higgadtságát és előre látását. Waterlootól 1914-ig átéltek minden nagy konfliktust és válságos időkben mindig a békéért dolgoztak, írja róluk Corti gróf, aki könyve végén bejelenti, hogy egy újabb könyvében megírja a Rothschild-ház történetét 1830-tól napjainkig.

SPORT

O A magyar vízpoló-csapat győzelme. Nürnbergből jelentik: A magyar válogatott vízpoló-csapat, amely Párisban játszott szombaton a francia csapat ellen, utközben kiszállt Nürnbergben és a Bayern délnémet bajnokcsapattal mérkőzött meg. A mérkőzésen 6:0 (0:0) arányban a magyar csapat legyőzte ellenfelét.

Románia kormánya védekezik az antiszemitizmus vádja ellen.

Nyilvánosságra került egy memorandum, amelyet a kormány 1927-ben a Népszövetséghez intézett.

(Arad, július 12.) A *Le Cri des Peuples*, Párisban megjelenő ismert társadalomtudományi folyóirat ideérkezett egyik legutóbbi száma nagy feltűnést keltő cikket közöl a romániai zsidókérdéssel kapcsolatban. A cikk keretében egy eddig még ismeretlen, mindenesetre azonban utólag is nagy érdeklődésre számítható okmányt is közöl a lap. Az okmányt a román kormány terjesztette 1927-ben a népszövetségi tanács elé, válaszul azokra a vádakra, mintha ő antiszemita politikát folytatna. Az okmány, helyesebben a memorandum ezúttal került először teljes terjedelmében a nyilvánosság elé s különös figyelmet érdemel amiatt, mert a kormánynak a romániai zsidósággal szemben tanúsítandó politikájának ismertetését jelenti — természetesen kormány szempontból.

A memorandum elején a kormány megállapítja, hogy Románia 17 millió lakosának öt százaléka, tehát 850—900 ezer a zsidó, amely a következőképp oszlik meg: a régi királyságban 300.000, Erdélyben és Bánságban 200.000, Bucovinában 130.000, Besszarábiában 270.000. A memorandum szerint a romániai zsidók a XIV-ik század vége felé kis csoportokban özönltek az országba, leginkább Spanyolországból és Lengyelországból. Besszarábiában 1812-ben telepedett le a legtöbb zsidó. 1850-ben Erdélyben és Bánságban 24.000 zsidó élt, akiknek száma gyorsan emelkedett, úgy, hogy mára már a 200.000-et is felülmúlja. Az okmányból a XV-ik század végén tűntek fel. 1803-ban 12.000, 1820-ban 19.000, 1838-ban 80.000, 1899-ben pedig 267.000-re emelkedett a számuk.

E statisztikai adatok felsorolása után a memorandum leszögezi, hogy a zsidóság polgárjogának megadását leginkább az akadályozta, hogy a zsidók nem alkalmazkodtak a román erkölcsökhöz és szellemhez. A vallási különbség egyáltalán nem jött tekintetbe, de az elkülönülés szelleme, a kereskedelemelhajtása a falusi lakosság szemében volt mindig inkább az, amely a zsidóság polgárjogának megadását a kormány részéről is késleltette, még a külföld erős nyomása dacára is. Az akkori román kormányok ugyanis kényszerült helyzetben állottak szembe a külföld pressziójával, mert ugyanakkor, amikor Romániától a zsidóság polgári egyenjogusítását követelték, nem tették ezt Oroszországgal szemben. Az elbánásbeli különbségnek az lett volna a következménye, hogy az orosz uralom alatt élő zsidók valósággal előzönltek volna Romániát, ahol egyenjogusítás remélhettek volna. A kérdés végleges megoldását a világháború hozta magával, amennyiben általánosságban kimondották a zsidók polgári egyenjogusítását.

Ami a zsidóságot, mint közgazdasági tényezőt illeti, a memorandum megjegyzi, hogy a romániai kereskedelem 30 százaléka zsidókézen van, noha a zsidóság az ország összlakosságának mindössze 5 százalékát teszi ki. *Tűrelmetlenség és vallási üldözés — mondja a memoár — ismeretlen dolgok Romániában. Romániában a zsidókérdés sem nem nemzeti, sem nem gazdasági, kizárólag kisebbségi kérdés lehet.* Ezt pedig a jövő automatikus módon fogja megoldani, amint hogy véghez fogja vinni a fajok fúzióját. Hogy azonban ezt az utolsó mozzanatot megvalósíthassák, szükség lesz arra, hogy a zsidók szeparatista szelleme, amely nap-nap után enyhül, végképen eltűnjék.

Beszél a memorandum az 1926. évi diák-tüntetésekéről is, amelyek — szerinte — csupán az ifjúsági nacionalizmusának felületes kitörései, amely a nép körében egyáltalán nem találnak visszhangra. A tüntetések okát a román kormány abban látja leginkább, hogy a békeszerződés óta a zsidók folytonosan külföldi hatalmakhoz és a sajtóhoz apellálnak, a zsidó egyetemi hallgatók gazdagok, míg a román diákság a vagyonsos zsidók konkurrenciája révén kialakult nyomorban él. Megemlíti a memorandum a klinikai hullák boncolása körül

kitört incidenseket, Zelea Codreanu és a lasti rendőrprefektus esetét. *Falik cernauti-i zsidó diák meggyilkolását és végül hangsúlyozza, hogy a rendőrhatalóságok mindenütt közbeleptek a tüntetések elnyomására.*

A kormány memorandumja 1927. elején került a Népszövetség elé. Bizonyos, hogy a kormány még ma is állja annak minden sorát, bár az utóbbi két év eseményei igen sok tekintetben rácsófolták a kormány állításaira. Lényeges azonban a memorandumnak az a része, amely azt bizonyítja, hogy a kormány a kisebbségeket el akarta tiltani attól, hogy panaszaikkal Genéhez forduljanak, noha ő ma-

Nagyarányu összeesküvést lepleztek le Spanyolországban.

A lázadók meg akarták dönteni a monarchiát.

(Az Aradi Közlöny tudósítása.) Madridból jelentik: A napokban ünnepélyesen megnyitandó caneranci francia—spanyol alagút megnyitása alkalmára négy összeesküvést terveztek Alfonz király és Primo de Rivera ellen. Eddig száz letartóztatás történt Mad-

ridba, Barcelonában és Saragosában. Kiderült a vizsgálat folyamán, hogy a republikánusok előkészületeket tettek a monarchia megdöntésére. Az újabb jelentések szerint a Daily Herald azt írja, hogy a letartóztatottak száma meghaladja az ötszázat.

Megtalálták a Malgreen-csoport két tagját

A Krasszin mentette meg őket. — Orosz pilóta balesete. — Malgreen professzor halála a jégmezőn. — Mussolini nem rendelte Rómába Nobilet.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A kingsbayeri jelentések arról számolnak be, hogy Csuznovszky orosz pilóta, aki a Krasszin jégtörő fedélzetén tartózkodott, megtalálta volna a rég elveszettnek hitt Malgreen csoportot. A repülő azonban nem tudott leszállni, hanem visszarepült és ma tért csak vissza a csoport megmentésére. Keresés közben azonban a pilótát baleset érte: elvesztette a hirtelenül keletkezett sűrű ködben a tájékozódást és nem tudott visszatérni a Krasszinhez. Öt órát keringett céltalanul a levegőben, majd Platten-foktól délnyugatra a Verde-fok közelében kényszerleszállást hajtott végre, amely közben a gép szántalpai súlyosan megsérültek. A gépen négy utasnak 15 napra való élelmezése volt. Eleinte azt hitték a pilóta jelentése nyomán, hogy a Sorri-féle kutyaszános expedíciót találta meg, majd Amundsenekre gondoltak. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor kiderült, hogy a Malgreen expedícióról van szó.

Az éjszakai jelentések szerint a Krasszin jégtörő ma már fel is vette a Malgreen-csoport két tagját, Marianot és Zappit. Maga Malgreen, a megmentettek előadása szerint egy hónappal ezelőtt meghalt. Mariano ballába lefagyott, viszont Zappi teljesen egészséges, bár ő is sokat szenvedett. Előadásuk szerint már tizenhárom napja nem

volt élelmiszerük és hogy alig hittek megmenekülésükben. A csoport megtalálása nagy örömet okozott világszerte.

A római jelentések szerint a Stefani ügynökség megcáfolja azt a hírt, hogy Mussolini visszahívta Nobile tábornokot. A skandináv sajtó egyébként folytatja heves támadásait a tábornok ellen és nem ad hitelt Nobile ama állításának, hogy a jégtábla és egy jéghegy összeütközése alkalmával szenvedett volna lábtörést, mert ebben az esetben a rádió rendkívül finom műszerei is tönkrementek volna. A lapok azt állítják, hogy Nobile és Malgreen között éles konfliktus volt, mert másképp érthetetlen, hogyan engedte utnak Nobile a svéd tudóst gyalog, fegyverek és speciális öltözet nélkül.

A párisi jelentések arról számolnak be, hogy Nobile nyilatkozatot adott a Newyork Heroldnak és kijelentette, hogy legszívesebben ismét társai közé menne vissza a jégtáblára. Azért hagyta őket ott, mert bizonyosra vette, hogy hamarosan őket is megmentik. Csak azért szállott fel elsőnek, mert Lundborg határozottan kívánta ezt és biztosította arról, hogy a többieket is megmenti.

Az utolsó jelentések szerint a Krasszin jégtörő folytatja útját a Viglieri-csoport megmentésére.

Borzalmas szerencsétlenség Hajmáskéren.

Gyakorlat közben felrobbant egy závárszat és megölt egy tábornokot.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint súlyos szerencsétlenség történt ma Hajmáskéren, a lövőgyakorlatok alkalmával. Egy fegyverzávárszat felrobbant és vitéz Csörgey Károly tábornok oly súlyos sérüléseket kapott, hogy pár perc múlva meghalt. Az inspicáló Ferjencsik tábornok szintén megsebesült. A súlyos szerencsétlenség hír szerint véletlenségből keletkezett és érte senkisen okolható.

A Magyar Távirati Iroda újabb hivatalos

jelentése szerint a robbanás anyagniba következett be a hajmáskéri tüzési lövőgyakorlaton. Csörgey tábornokot a szilánkok halálosan megsebesítették és pár pillanat múlva kiszenvedett. Maletzky Oszkár nyugalmazott ezredes a lábán sérült meg. Ferjencsik altábornagy ugyancsak súlyosabb sérülést szenvedett. A közelben tartózkodott tisztek és altisztek közül néhányat könnyebb sérülés ért, ezeket a helyszínrre kiszállított orvosok vették ápolás alá.

Letartóztattak

egy szélhámos álhirlapíró Clujon.

Egy francia lap nevében szélhámoskodott a cluji bankokban.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának telefonjelentése.) Két nappal ezelőtt egy feltűnően elegáns fiatalember szállt meg a cluji Astoria szállodában egy hölgy társaságában. A bejelentőlapra azt vezette rá, hogy a párisi Oeuvre című lap romániai szerkesztője és a társaságában levő hölgy pedig a felesége. Az állítólagos francia újságíró tegnap már meg is kezdte ténykedését és a kor-

mányhoz közelálló bankok igazgatóit arra kérte fel, hogy a román-francia barátság érdekében fizessenek elő a nagy párisi lapra, amelynek előfizetési ára egy évre ötezer lej. Az egyik bankigazgató, aki elő is akart fizetni a lapra, egy társaságban véletlenül szóba hozta az ügyet, amely így Mihai rendőrprefektus fülébe jutott. A rendőrprefektus ma reggel megjelent a szállodában, ahonnan magával vitte az újságíró a rendőrprefekturára. Itt kiderült, hogy a rendőrség jó fogást csinált, mert egy veszedelmes szélhámost tett ártalmatlanná. Az álhirlapíró és állítólagos feleségét a rendőrség őrizetbe vette.

HARRY
HARRY
HARRY
LIEDTKE
Bolondos éjszakája
szombattól
URANIABAN.

HIREK.

Razzia az aradi strandon.

Csak erkölcsös, előírászerű fűrdőruhát viselhetnek a strandolók.

(Arad, július 12.) Az aradi Neptun-strandon uralkodó harmónikus csendéletet, amely felejthetetlen kabinrandevukban, vigan pattogó ping-pong játékokban, drága emlékü flörtölésekben és egyéb mennyel gyönyörűségeiben nyilvánul meg, ma meglepetésszerű diszharmónia zavarta meg. A mennyországából kitiltott angyalok, magukra rendőri ruhát öltve és kilátszva a Szent Péter szerepét betöltő jegyszédőket, karddal, jegyzőkönyvvél, ceruzával és egyéb „gyilkoló” szerszámokkal felszerelve, behatoltak a zsolozsmákat éneklő, angyali táncokat táncoló szent Léte vízében fűdőző és aranyorszemeken heverésző angyalok közé és tömött szemöldökök alól szúrós pillantásokat dobáltak rájuk. Az ártatlan, tiszta lelkek, akik a testnek nevezett, csupán sanyargatásra és szenvedésre alkalmas hus- és csonttömegüket kitétték a férfi-szemek keresztűzének, nem is sejtették, mi vár rájuk. Csak amikor a lány zenei hangokba belesüvitett egy érces bariton, amely a betolakodók profán ajkairól jött, rémültek meg rettentő módon.

— Kisasszony — szól a rendőrruhába öltözött angyal, megcsörtetve a kardját, megsuhogtatva jegyzőkönyvét és félelmetes mozdulattal emelve fel ceruzáját. — Kisasszony! Miért nem tetszik előírászerű ruhát viselni? Hiszen olyan kicsi a nadrágja, hogy az már nem is nadrág. Ilyenben nem lehet járni. Mondja meg a nevét és vegyen fel egy pantallót.

Elképzelhetetlen konsternációt váltottak ki ezek a szavak. Különösen akkor, amikor a felszólítás több ízben megismétlődött és a ceruza szorgalmasan jegyezte azoknak az angyaloknak neveit, akik nem állottak olyan ruhát viselni, amelyet nem ír elő a hivatalos divatlap. Szívérványszínű trikók futkároztak rémülten ide-oda és némelyek — fügefalevél, vagy más diszkrét öltözék hiányában — újságpapírokkal takarták be inkriminált testrészüket. Sokan hazafutottak, hogy felvegyék félkabátjukat, többen megígérték, hogy sohasem térnek többé vissza és valaki szerényen megkérdezte a rendőrruhástól:

— Kérem szépen, a kabintolvajok sem előírás szerint lopnak, mégis lopnak...

A bátor közbeszólót a rendőr irgalmatlanul keresztüldöfte pillantásával. (p. g.)

— Mihály király nyaralása. Bucurestiből jelentik: Mihály király tegnap este édesanyja, Elena anyahercegnő kíséretében Mamaia-ba utazott két havi üdülésre. A pályaudvaron a régens tanács, a miniszterelnök és a kormány tagjai vettek búcsút a királytól.

— Pilsudski végleg lemondott romániai utjáról. Bucurestiből jelentik: Varsói jelentés szerint Pilsudski marsall végleg lemondott romániai utjáról, mert jelenlétére feltétlenül szükség van a belpolitikai kérdések megoldásáig.

— Francia tábornok az erdélyi hadgyakorlaton. Bucurestiből jelentik: Le Rond francia tábornok, a híres maasi-i győző, a román katonai viszonyok tanulmányozására ma Bucurestibe érkezett. A tábornokot Anghelescu tábornok, hadügyminiszterrel az élén, több magasrangú főosztályfogadta. Le Rond részt vesz a napokban kezdődő erdélyi hadgyakorlaton. Eredetileg úgy volt, — írja a Cuvantul — hogy Le Rond tábornok Pilsudszky lengyel marsallal is találkozni fog Romániában, ez a találkozás azonban a marsall tervének megváltoztatása következtében valószínűleg elmarad. Hivatalos helyen kijelentették, hogy Le Rond tábornok romániai látogatása kizárólag az udvari látogatás jellegével bír.

— Olaszország elzárta határait. Innsbruckból jelentik: Olaszország július 10-iktől lezárta az osztrák határt, mert attól fél, hogy a bozenti diadalemlék telepzése alkalmával tüntetések lesznek.

— Seipel lemond. Bécsből jelentik: Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Seipel ez év őszén megvált a kancellárságtól. Hivatalos helyen egyelőre cáfolják a hírt.

— Wolff ezredes hazaárulási pöre. Bécsből jelentik: Julius 17-én tárgyalja az esküdt-szék Wolff ezredes hazaárulási pörét.

— A magyar képviselőház nyári szünete. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház ma megkezdte nyári szünetét, amely október 16-ig tart.

Jenny Jugo az Indiszkrét asszony

— Az aradi Magyar Párt felhívása. Az aradi és aradmegyei Magyar Párt vezetősége ezután hozza tudomására azon tagjainak, kik az állampolgársági névjegyzékből azért maradtak ki, mert az összeírás idejében távollétük folytán magukat a jegyzékbe felvételre képtelenek voltak, hogy ezen mulasztásuk helyrehozható és az állampolgársági névjegyzékbe való felvételük elérhető lesz, ha eziránt az illetékeségi helyük polgármesterénél (előljáróságánál) f. évi december 31-ig kérelemmel élnek. Miután az állampolgárságuk elismerésére nézve ezidő szerint ez az egyetlen lehetséges mód, felhívjuk az érdekelteket, hogy ezt az alkalmat az állampolgárságuk megszerzésére el ne mulasszák. A szükséges felvilágosítással, utbiztatással a pártiroda (Str. Cloșca, volt Szent László-u. 7. sz., III. em.) rendelkezésre áll. El-nökség.

Bob Dody a közönség kedvence

— Hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolt aradi pénzügyi tisztviselő. Különös visszaélés miatt indult eljárás, — mint nemrégiben megírtuk — Topliceanu János aradi pénzügyi tisztviselő ellen. Topliceanu ezelőtt Pancotán teljesített pénzügyi szolgálatot s ebben a minőségében Kovaszino községben szabálytalanul önkényes adóbehajtásokat eszközölt. A község előljárósága feljelentésére megindult az eljárás Topliceanu ellen s az ügyben mára tűzött ki főtárgyalást a törvényszék. A tárgyaláson több érhető tanuvallomás hangzott el a hivatalos hatalmával visszaélő tisztviselő ellen, de újabb tanúk beidézése vált szükségessé s ezért a főtárgyalást a törvényszék bizonytalan időre elnapolta.

Látványos film az Indiszkrét asszony

— Reformok a Neptunban. Ma délután megjelent az aradi Neptun-fürdőben Vulpe József interimár bizottsági tag, a műszaki szolgálat új vezetője, aki rövid szemlést tartott a fürdőben. Elsősorban megállapította, hogy a fürdő személyzete kevés és ezért már intézkedést léptetett életbe a személyzet megnövelésére. Ezenkívül több, a közönség kényelmét szolgáló intézkedést szándékozik életbe léptetni. Mint lapunk más helyén megírjuk, az aradi államrendőrség ma ruha-, illetve trikórazziát tartott a Neptunban. Többen azt nyomban tudomására hozták Robu János dr. polgármesternek, aki megígérte, hogy már holnap reggel interveniál a rendőrségnél a razziák megszüntetése érdekében. Így bizonyosra vehető, hogy még a holnapi nap folyamán megszűnik a közönség hiábavaló zaklatása.

Liane Haid az Indiszkrét asszonyban

— A déltiroli németek panasza. Bécsből jelentik: Ma 295 észak-tiroli község határozatot hozott, amelyben felkéri Seipel kancellárt, hogy interveniáljon az európai hatalmaknál a déltiroli németek érdekében. A kancellár megígérte intervencióját.

Vasárnaptól az Indiszkrét asszony

— Foglyok éhségstrájkja. Berlinből jelentik: A Sonnenburgban lévő góllnowi fogház politikai foglyai éhségstrájkba kezdtek, mert az a hír terjedt el közöttük, hogy a készsülő amnesztia-rendelet igen korlátozott lesz.

Indiszkrét asszony a Marospari és Apollo mozgókban

— Lopás a fürdőben. Radov Dániel feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy a Neptun-fürdőben ellopták pénztárcáját, amelyben nagyobb összeg volt. A rendőrség nyomoz.

— Terméségések Arad határában. A tegnapi napon a pécskai töltés mentén több helyen tűz keletkezett. Az Aradra érkezett jelentések szerint kilencven kereszt buza lett a tűz martaléka, azonkívül elhamvadt Salascu Mihály zabtermése.

— Aradi iparossegéd öngyilkossága. Megrendítő öngyilkossági kísérlet történt ma délután a Strada Trandafirilor (Botond-uca) 12. számú házban. Buna Béla huszonhat esztendő iparossegéd, eddig kideríthetetlen okokból, borotvával mindkét kezén felvágta ereit. Az öngyilkosságot úgy vették észre hozzátartozói, hogy benyitottak a szerencsétlen fiatalember szobájába és a padlón eszméletlen állapotban, vérbenfagyva találták. Azonnal telefonáltak a mentőkért, akik az öngyilkost beszállították a kórházba. Ott bekötötték sebeit, de még nem nyerte vissza eszméletét, mert rengeteg vért vesztett. Állapota életveszélyes. Hozzá tartozói azt hiszik, hogy tettét szerelmi bánatában követte el.

— Büntetés az excsászáért. Berlinből jelentik: A Bremen hős repülőit nem részesítették a városházán hivatalos fogadtatásban, mert Vilmos császárt is meglátogatták. Köhl százados, báró Hühnefeld és Fitzmaurice őrnagy, a Bremen hős repülői különben július 17-én, kedden Budapestre érkeznek. Velük egy időben érkezik Risztics János, a magyar származású, világhírű repülő. A hírneves repülőket a Magyar Aeroszövetség fogadja ünnepélyesen.

— A gyilkos szerető bejelentette öngyilkosságát. Prágából jelentik: Ismeretes, hogy több hónappal ezelőtt Schuszték Frida meggyilkolta volt kedvesét, Diener Árpád malomtulajdonost, majd a gyilkosság után nyomtalanul eltűnt. Ma Kassán lakó öccse levelet kapott a leánytól, aki bejelenti öngyilkosságát. A levelet a Karlsbad—Marienbad közötti mozgópostán adták fel.

— Az aradi szerb egyház ünnepe. Ma bensőségteljes ünnepség keretében ünnepelte meg az aradi szerb egyház templomi véd-szentjének ünnepét, az 6-naptár szerint Péter és Pál napján. A szokásos palást-felszentelést Ilics János tartotta, majd a templom kertjében kedélyes hangulatu népmulatság volt, amely fesztelen együttlétben a késő esti órákig tartott.

— Kettős öngyilkosság a rossz bánásmód miatt. Debrecenből jelentik: Szolnoki Sándorné hajduböszörményi asszony, férje rossz bánásmódja miatt, két éves fiával együtt felakasztotta magát. Már mindketten haldokoltak, amikor hirtelenül betoppant a tejesasszony és levágta őket a kötélről. Az asszonyt férje állandóan verte és az asszony elkeseredésében határozta el, hogy gyermekével együtt meghal.

— Arad nyomdai munkásságának kerti ünnepélye, amelyet a munka nélkül levők javára rendeznek, augusztus 5-én lesz Ujaradon, a Kornett-féle vendéglőben. A kerti ünnepélyt hangversennyel egybekötött táncestély fejezi be.

— A Kárpátexpressz utja. Bucurestiből jelentik: A közlekedésügyi miniszterium — mint ismert — nemrégiben újabb gyorsvonat-járatot létesített Bucuresti és Predeal között. A gyors most a „Kárpátexpressz” minősítést kapta és mártól fogva Brassóig közlekedik.

— A bucuresti-i aeroklub propaganda-repülése. Bucurestiből jelentik: A román királyi aeroklub már régebben elhatározta, hogy az országban és a szomszédos államokban propaganda körrepülést rendez. Erre a célra külön egy kétfedelű 60 lóerős byplánt szerzett be, amelyet „Avia” névre kereszteltek. A gépet valószínűleg Bibescu kapitány, az ismert kitűnő pilóta fogja vezetni. A start pontos ideje felől még nem határoztak.

— A fűrdés halottja. A zsigmondházai csendőrség átiratban értesítette az aradi államrendőrséget, hogy az ujaradi hid közelében egy férfi holttestét vetette ki a Maros. A férfi uszórúhában volt és személyazonosságát nem tudták megállapítani.

Katonai kormány alakul Jugoszláviában.

Hadzsics tábornok kapott megbízást kabinetalakításra. — Radics István éles támadása a volt kormány ellen.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) A kormányválság ma valószínűleg megoldást nyer semleges kormány kinevezésével, amelynek elnöke katonai személy lesz. Az ellenzéki koalíció hozzájárult ehhez a megoldáshoz, követeli azonban, hogy a kormány megbízása csak a kamara feloszlására és az új választások levezetésére szorítkozzék. Valószínű, hogy miniszterelnöknek Hadzsics tábornokot, a király adjutánsát, a jelenlegi hadügyminisztert nevezik ki.

A későbbi jelentések szerint a kormányválság egyelőre tényleg végetért. A király ma délben felkérte Hadzsics tábornokot, hadügyminisztert a kormányalakításra és a tábornok elfogadta a megbízást. A kormány semleges férfiakból fog állni és a munkatársakat az ország valamennyi részéből egyenlő arányban választják ki.

A zágrábi jelentések szerint Radics a parasztpárt hivatalos lapjában, a Dom-ban élesen támadja a távozó kormányt és Belgrádot, amelyet banditafészeknek mond, a volt minisztereket pedig kalóznak nevezi. Kijelenti, hogy a horvátok kimondták már az utolsó szót és most a szerbek a sor. Nekik kell most cselekedniük, mert ő semmitsem enged elveiből.

Az északai jelentések szerint Rakics római jugoszláv követ ma ideérkezett. A követ valószínűleg külügyminisztere lesz az új kormányban. Zsivkovics testőrparancsnok belügyminiszter lesz. Hír szerint az új kormány első sorban a nettó egyezményt ratifikálja, végrehajtja a dinár stabilizációját, majd kőrja a választásokat.

Izgalmas életmentés Aradon.

Egy aradi orvos kimentett egy öngyilkosjelöltet a Marosból.

(Arad, július 12.) Izgalmas jelenet játszódott le ma az esti órákban az aradi vári hídnál: az est homályában egy izgatottan sétáló ember hirtelen a Maros hullámaiba vetette magát és csakhamar el is merült. Az öngyilkossági jelenetnek számos szemtanúja volt és az arrahaladó: dr. Botis Aurél aradi poliklinikai orvos utánaugrott és a már-már eltűnő öngyilkost a partra vonszolta. Megállapították, hogy Molnár János közkörházi hetes követte el az öngyilkosságot, aki már a közelmúltban egyszer ugyancsak megpróbálkozott az öngyilkossággal és mellbeszurta magát, de sérüléséből csakhamar fölgögyült. A vízbe ugrott Molnár csakhamar magához tért s elmondotta, hogy életuntségéből akarta tettét elkövetni. A kiszállott rendőrhatalóság jegyzőkönyvet vett fel az esetről és a fiatal doktor vakmerő bravúráról, majd Molnár a mentők a közkörházba szállították. A bátor életmentőt a Marospart közönsége meleg ovációkban részesítette.

— Elégett egy család. Budapestről jelentik: Andor József budapesti főpincér leányával és feleségével Gárdonyi községben nyaralt. Tegnap a cselédleány a konyhában a gyorsforralón főzött és miután a spiritusz kifogyott, utána töltött. Hirtelenül nagy láng keletkezett s a cselédleány ruhája tüzet fogott. A kanna spiritusz is égni kezdett és a tűz hamarosan átterjedt a butorokra is. A leány segélykiáltásaira Andorné és leánya kiszaladtak a konyhába, ahol az ő ruhájuk is tüzet fogott, Andor József később érkezett csak a színhelyre és a szomszédok segítségével pokrócokkal igyekezett elfojtani a tüzet. A cselédleány és Andor Erzsébet, a főpincér leánya meghaltak égési sebeikben, míg az asszony állapota súlyos.

— Poloskát Lovas úr Str. Oituz (Illés-u.) 111.

— Az ocnele-marel fegyencek vonatrablást terveztek. Bucurestiből jelentik: Az ocnele-marel ismeretes fegyencelázadás ügyében befejezték a vizsgálatot. Az összeütközés során megsebesült Nichei életfogytiglanra elítélt bandita kihallgatása során szenzációs leleplezést tett a fegyencek egy vakmerő tervéről. A fegyencek az étkezés és közös munka ideje alatt jelbeszéddekkel megállapodtak a zendülés időpontjában, egyben azonban elhatározták azt is, hogy a sikeres szökés esetén, busás zsákmány reményében, rajtaütnek és kirabolják a bucaresti-szebeni gyorsvonatot. Ezt a tervet Brandabura, az ártalmatlanná tett hírhedt bandita eszelte ki s ő is lett volna a vonatrabló banda főnöke. A fegyházsorság erélyes fellépése természetesen megakadályozta a fegyencek kitérését és így a vakmerő terv is dugába dőlt.

— Kegyelmet oszt a cseka-bíróság. Moszkvából jelentik: A G. P. U. legfelsőbb bíróságának indítványára a Schacht-perben elítéltek közül Matov, Bratanovszky, Kaszarinov és Sablun halálos ítéletét megváltoztatták és tíz évi börtönre szállították le, míg Gorletzki, Bojarinov, Kirsanov, Jussevics és halálos ítéletét jóváhagyták.

— Uccai harcok Bulgáriában. Belgrádból jelentik: Az elmúlt éjszaka Szófiában, Protageroff, a meggyilkolt tábornok hívei és ellenfelei között több helyen revolverharc tört ki. Protices városban formális tüzharc keletkezett, több halottal és sebesülttel.

— Borzalmas hőség Angliában. Londonból jelentik: Tegnap Angliában 83 Fahrenheit fok volt a meleg. Hasonló hőség két év óta nem volt. Az alsóház elnökének engedélyével nyitott ablakok mellett tanácskoztak ma a képviselők, míg a Buckingham-palota őrseit árnyékba állították. A levegő oly tiszta, hogy a francia partokról repülőgépen látható a londoni Kristály-palota. Több parkban kigyulladt néhány száraz fa.

— Az énező tisztviselő tragédiája. Budapestről jelentik: Jankovics Iván monori magántisztviselő ma nyomora miatt levette magát a Szörény-uccában lévő lakásának harmadik emeletéről és meghalt. A tisztviselő öngyilkossága előtt három napig egy falatot sem evett.

— Makulatura papir. tiszta újságpéldányok, csomagolási célra, 5 kilogrammos kötevekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Véres szóharc Pecicán. Véres összetűzés történt tegnap Rovine községben. Mint az ügyészségben jelentették, Jovita Romulus pecskai gazda összeszólalkozásból kifolyólag, Steyer-pisztolyából az egyik ottani korcsmában két lövést adott le Florescu Stefanra, akit az egyik golyó a balkarján sebesített meg súlyosan. A revolvért elkobozták és a lövöldöző gazda ellen súlyos testisértés és gyilkossági kísérlet címén megindult az eljárás.

— Meghalt a tengeralattjáró feltalálója. Londonból jelentik: Tegnap halt meg Wightszigeten 85 éves korában John Isaak Thornycroft angol hajózási vállalkozó, a tengeralattjáró feltalálója. Sir John, egy festő fia, Rómában született és kora ifjúsága óta hajótervezéssel foglalkozott. Tizenhétéves korában megépítette a Nautilus nevű hajót, az akkori kor legnagyobb hajóját. Huszonegyéves korában hajógyárat alapított Londonban. Itt épült a Miranda nevű első tengeralattjáró hajó. A Miranda ugyanis majdnem teljesen a víz alá tudott merülni. Az akkori viszonyokhoz képest imponáns méretei voltak, harminc láb hosszú volt s tizenhét és fél mérföld sebességet tudott óránként kifejteni. Thornycroftnak sikerült megjavítani a hajógépezetek szerkezetét és meglepő hajókat építeni. Később Southamptonban alapított nagy hajógyárat. 1910-ben a Themsén egy motorcsónakot mutatott be,

szébből egyenlő arányban választják ki.

AEROXON

KINEK NINCSEN
„AEROXON”-
JA, MENJEN RÖGTÖN EL
A BOLTBA
EZ A LEGJOBB LÉGY-
FOGÓ.
MINDEN
EMBERNEK
VALÓ

LÉGYFOGÓ

Vezérképviselő: Schulz Arnold, Timisoara I.

amely 40 mérföld sebességet tudott kifejteni. Thornycroft rekordjait és felfedezéseit már régen túlhaladta a mai technika, azonban ez nem von le abból a megállapításból, hogy egyike az angol tengeri hegemonia továbbfejlesztőinek.

— Ausztrália gyér lakossága. Sidneyből jelentik: A legújabb ausztráliai népszámlálás szerint ezen világrész lakosainak száma 6 millió 262.000, tehát kevesebb, mint a mostani Magyarorszáé.

— Gazdasági előadások. A „Nitrogén” Műtrágya és Vegyipar R.-T. temesvári eladási irodája folyó hó 15-én délután 3 órakor Németperegén, ugyanaznap délután 6 órakor Szemlakon közgazdasági előadást tart, különös tekintettel a műtrágyázásra. Előadók lesznek Keller Frigyes ur, a perjámosi földművelő iskola igazgatója és Szücs Pál ur, fenti iroda vezetője. Felkéretnek az érdeklődők, hogy minél számosabban jelenjenek meg.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Kiházasítási Csoportja igazgatósága elhatározta, hogy a már férjhezment tagok pótlása céljából az alapszabályszerű tagszervezést, de csak rövid időre, újból megindítja. A Csoportba tagokul felvesznek minden hajadont, aki a jelentkezésnél még nem töltötte be a 22-ik életévét. Felvételre jelentkezhetni július 17-ikétől kezdve a Csoport irodájában. Arad, Strada Bratianu 18. A beíratási díj: 400 lej. Az igazgatóság.

— Gramofon-lemez újdonságok Kerpelnél.

— Egy kellemes meglepetést tart az Ön számára minden gyógyszertár, drogeria és illatszertár, ha egy darab üdítő hatású Elida Favorit vagy Ideal szappant vásárol. Teljesen ingyen fog kapni egy doboz pudert az újonnan bevezetett Elida Luxus puderből, mely újból visszaadja az arcának nőttes matt árnyalatát. Sohasem fog más pudert használni. Egy doboz Elida Luxus pudér ára 50 lej.

— RÁDIO-MŰSOR. Péntek. 1928. július 13. (Romániai idő.) Bécs. 20.05. Drámai előadás. — Breslau. 21.30. Zenekari hangverseny. — Leipzig. 20.15. Szórakoztató zene. — München. 21. Kamarazene. — Milano. 21.45. Zenekari hangverseny és karének. — Nápoly. 21.50. Puccini: Bohémek. — Budapest. 18.45. Bécsi operett-részletek. (Zenekari hangverseny.) 21.15. Műsoros est. 23. Katonazenekari hangverseny.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINK-NEK, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenként pontos feladásáról gondoskodik.

KÖZGAZDASÁG.

Uj szerb pénzintézet alakul Timisoarán.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Bánáti szerb körökben érdekes mozgalom indult meg egy szerb népbank alapítására, amelynek célja volna a szerb gazdasági érdekek támogatása és a szerb középosztály, valamint a szerb földműves rétegek olcsó hitelhez való juttatása. A megalakítandó bank helyiségei számára a Timisiai belvárosi fiókját szemelték ki. A bank egyelőre tíz millió lej alaptőkével alakulna meg.

A bank igazgatója Zsifkovics Miklóst, a Zsifkovics-testvérek volt temesvári elsőrangú szabócégtől tartozó szemelték ki. Zsifkovics Miklós régi bankember, harminckét éven át töltött be magas állást az egykori Osztrák-Magyar Bank bécsi főintézeténél, a Länderbanknál és két nagy argentinai pénzintézetnél. A szerb megszállás alatt az Osztrák-Magyar Bank temesvári fiókjának volt kormányzója.

Egyes temesvári szerb körökben a bank-

alapítás gondolata nem találkozik nagy tétsszel. Ugyanis hivatkoznak arra, hogy a stabilizáció előtt nem kellene bankot alapítani, különösen olyant, amely oly kis alaptőkével rendelkezik, épen ezért a bankalapítás gondolatát későbbi időkre kell halasztani, amikor a stabilizáció már megtörtént és a beállott zökkenések elsimultak. Mások viszont a bank alapítása mellett vannak, arra hivatkozva, hogy a szomorú emlékeztető Szerb Takarékpénztár minden volt, csak nem szerb pénzintézet, ahol szerb nem juthatott hitelhez. A bánáti szerbeknek szükségük van saját pénzintézetükre, hogy gazdasági érdekeiket jobban megvédehessék.

A napokban fog véglegesen eldőlni, vajon az új szerb bankot most alakítják-e meg, vagy azt a stabilizáció utáni időszakra halasztják.

Zürichben 3.18, Párisban 15.60 a lej

Helyi valutaárak. (Julius hó 12.)
Kifizetések: Berlin 39.37, Newyork 164.50, London 802.50, Páris 6.48, Milánó 8.68, Prága 4.88.50, Budapest 28.77, Zágráb 2.90, Bécs 23.21, Zürich 31.75. — **Áru:** Márka 39, dollár 167, angol font 800, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.85, pengő 28.80, dinár 2.85, osztrák schilling 23.35, svájci frank 31. — **Pénz:** Márka 38.50, dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.80, pengő 28.60, dinár 2.80, osztrák schilling 23.10, svájci frank 30.50. — **Irányzat:** szilárd.

Zürichi tőzsdenyitás. (Julius hó 12.)
Berlin 123.77.50, Amsterdam 209.02.50, Newyork 519.10, London 2524.75, Páris 20.32, Milánó 27.17.50, Prága 15.37.25, Budapest 90.47.50, Belgrád 9.12.75, Bucuresti 3.18, Varsó 58.17.50, Bécs 73.17.

Zürichi tőzsdezárlat. (Julius hó 12.)
Berlin 123.77, Amsterdam 208.95, Newyork 519.07.50, London 2524.50, Páris 20.31.50, Milánó 27.17.50, Prága 15.38.50, Budapest 90.48.50, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.18, Varsó 58.17.50, Bécs 73.18.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Julius hó 12.)
Devizák: Páris 6.46, Berlin 39.50, London 800, Newyork 164.25, Milánó 8.62, Zürich 31.70, Prága 4.88, Bécs 23.15, Budapest 28.63, Varsó 18.75. — **Valuták:** Napoleon 635, márka 39.50, léva 1.19, török lira 0.84, angol font 796, francia frank 6.52, svájci frank 31.90, olasz lira 8.65, drachma 2.10, dinár 2.91, dollár 163.50, lengyel zloty 18.60, osztrák schilling 23.40, pengő 28.90, cseh korona 4.92.

= **A pékek éjszakai munkája.** Már hosszú idők óta megoldatlan problémája Aradnak, hogy vajon dolgozhatnak-e a pékek éjjel a reggeli sütemény elkészítése miatt, vagy a nyugati államok mintájára el kell tiltani a pékeket humánus szempontok miatt az éjszakai süteménykészítéstől. Többször volt már tárgyalás e tárgyban az aradi munkaügyi felügyelőségben, azonban eddig nem sikerült határozatot hozni, hogy kapjon-e reggel süteményt a közönség, vagy nem és így most szombaton a járásbíróhoz elé kerül az éjszakai süteménykészítés ügye és ekkor valószínűleg el fog dőlni a hosszas harc, amely minden bizonnyal nyugati mintára meg fogja fosztani a közönséget a reggeli friss kiflitől és zsemlettől.

= **Felszámol egy temesvári részvénytársaság.** A Dobos Sámuel r.-t. temesvári cég tegnap megtartott igazgatósági ülésén a vállalat felszámolását határozták el. A jelenlegi nehéz és válságos gazdasági viszonyok mellett ugyanis nem látják biztosítottak a cég jövőbeli rentabilitását.

= **Elhalasztották a Stella-csödtárgyalást.** Megírtuk, hogy az aradi törvényszék csödbbírósa mára tűzött ki tárgyalást az aradi Stella-divatáruház tulajdonosa, az ismeretlen helyen tartózkodó Decastelló József ellen, a nagyváradi Barina-cég által kért csödtárgyalás. Határozathozatalra azonban nem került sor, mert a csödbbíró az ügygondnok-

ként kinevezett dr. Góró Arthur ügyvéd kérsére a tárgyalást elnapolta.

= **Árverés.** Az I-ső számú állami adóhivatal közhírré teszi, hogy folyó hó 13-án reggel 9 órakor Bulev. Ferdinand No. 62. szám alatt nyilvános árverésen, készpénz ellenében, üzletberendezés, bőrök és talpak lesznek eladva.

A nagy háború kis martirja.

A kis Yvonne tragikus uzsonnája. — Érdekes szoborleleplezés Belgiumban.

Az egész történet mesének tetszik — olyannak, amilyeneket D'Amicis halhatatlan kis hősnének gyermekkorunk barátjának diktál tollba hétről-hétre a tanító. Pedig ami a kis Yvonnénál történt, — az nem mese. Yvonne Vieslet tízéves belga kisleány 1918 október 12-én odaadta uzsonnáját falujában egy francia katonának, akin nagy gyermekszeme legelőször megakadt a harctér felől jövő foglyok tömegében. A foglyok őre pedig lelőtte a csöpp leányt.

Igy született meg a fájdalmas, véres valóságból a legenda és ma már szobra áll Yvonne Viesletnek a belga földön, Marchienneau-Pontban. A tízéves kisleány tragédiájához méltó volt a pompa, amellyel leleplezték. Királyi hercegek, miniszterek és tábornokok beszálltak és tiszteltek, a „Brabanconne” és a „Marseillaise” ütemére egész ezredek vonultak el és harci diszektől káprázó lobogók gyöngéden hajoltak meg a gyermek szobra előtt.

Aki még nem ismerte a kis Yvonnét, annak a szobor felirata elmondta, hogy „a tízéves kisleányt agyonlőtte egy katona azért, mert iskolai conque-ját odaadta egy hadifogoly francia katonának”.

Yvonne Vieslet pár pillanat alatt kiteljesedő tragédiája még most, tíz évnyi idő sodrának világváltoztató rombolásai után is, amikor először hallunk róla, a leírhatatlan szánság és a magasztaló megbecsülés érzését váltja ki mindnyájunkból, akármelyik parton állunk is. A gyermeki önfeláldozó jóságnak ez a példája pedig hadd kerüljön bele ennek a kornak amugyis hiányos Arany Legendájába. Csak éppen felmerül a kérdés: vajon a marchienne-au-pont-i gyermekszobor a jóságot akarja-e szimbolizálni elsősorban? Ha nap-nap után elmennek majd a szobor előtt a mai belga gyermekek, meg az elkövetkező generációk apróságai, — vajon tiszta kis szívüket, Yvonne Vieslet márványarcának láttán, a jóság heroikus tettkezsége ragadja-e meg? Vagy — fájdalom, erre a közelebbi lehetőségre gondolni! — előbb a német katona, a német, az ellenség alakjának víziója tapad lelkük faljára, mint egész életre szóló kiirthatatlan féltelmi képzet: a gyűlölet ki nem apadó forrása?

Alig néhány nappal előbb, Belgium egy nagy városában, Löwenben, felavatták az egyetem új könyvtárát, amely a háboruban elpusztult bibliotékát pótolja. „Furere teutonico diruta — Domino americano restituta” (A

teuton düh elpusztította — amerikai adományokból újjáépült), ezt a feliratot szeretnék volna egyesek a palota homlokzatára illeszteni. De Ladeuze kardinális vétója elég erős volt ahhoz, hogy a népek gyűlöletének még mindig égő tüzére ezt az olajat rá ne öntsék. Löwenben győzött a szeretet, a belga főpap bátor szava vissza tudta parancsolni odujukba a sötét hatalmakat, amelyek az egyetemi könyvtár homlokzatán maguknak akarták lefoglalni Locarno szellemének helyét. Yvonne Vieslet tízéves belga kisleány tragédiájának gyászos fenségét pedig zavarják azok, akik szerencsétlenül stilizált szoborfelirattal Yvonne hősi halála csodáloinak ártatlan szívébe ily korán beoltják a másik nemzet gyűlöletét.

Különös házassági dráma

Majdnem feleségül vette saját leányát egy lengyel Afrika-utazó.

(Az Aradi Közlöny varsói tudósítójától.) Különös esetről számolnak be a varsói lapok. Az ottani rabbinál megjelent egy jólöltözött idősebb férfi, aki csak annyit mondott, hogy a délafrikai Johannesburgból való, nemrég érkezett Varsóba és házasságot akar kötni egy fiatal leánnyal. Amikor a rabbi érdeklődött a férfi és menyasszonya neve iránt, a johannisburgi kereskedő kijelentette, hogy majd az esküvő napján elhozza a szükséges okmányokat. A rabbi megtette az esküvői előkészületeket, de a megjelölt napon hiába várta a férfit. Egy nappal később váratlanul jelentkezett nála a különös ember egy fiatal leány társaságában félrehívta a rabbit és sápadtan, feldúlt arccal tudatta vele, hogy majdnem szörnyűséget követett el: akát feleségül akart venni, nem más, mint a tulajdon leánya.

Elmondta erre élettörténetét. Nachum Lewentalnak hívják. Szegény sorsban élte gyermekéveit Varsóban, szorgalmasan tanult és rabbipályára készült. Hogy megszerezze a mindennapi kenyérrel, leckéket adott. Ilyen módon bekerült egy gazdag varsói kereskedő házába és a talmudot tanította a kereskedő leányának. A házitánító és a leány szerelmre lobbantak egymás iránt. Ő meg is kérte a leány kezét, de az apa nem egyezett bele. A házasságba. Erre megszöktek és Németországba utaztak. Pénzük volt, mert a gazdag kereskedő egy nappal előbb a leányát bízta meg, hogy inkasszájon egy nagyobb összeget. Ebből a pénzből egy évig nyugodtan éltek. A könyörtelen apa ekkor értesítette a német rendőrséget és mindkettőjüket elfogták Berlinben. Noha egyházi házasságot kötöttek, elszakították őket egymástól. Ő két esztendeig börtönben ült a pénz elikkasztása miatt. Ez alatt felesége egy gyermeknek adott életet és a gyermekágyban meghalt. Erre ő kivándorolt és bolyongásai után Dél-Afrikában telepedett le. Husz évig élt Afrikában és most nemrég tért vissza Varsóba, hogy ellátogasson felesége sírjához. Senki nem tudott neki felvilágosítást adni arról, hogy mi lett a gyermekével. Varsói tartózkodása idején megismerkedett egy szép leánnyal, megszerették egymást és elhatározták, hogy házasságra lépnek.

Mielőtt a házasságot megkötöttük volna — folytatta az elbeszélést akadozó hangon Nachum Lewental — menyasszonyommal kimentem a temetőbe, volt feleségem sírjához. Elképzelheti, mennyire megdöbbentem, amikor menyasszonyom feleségem sírjánál fölkiáltott: „Anyám!” Szembe néztem és ekkor tudtam meg, hogy a leányomat akarom feleségül venni. Mindennek az az oka, hogy volt apósom egy szegény kereskedővel adoptáltatta tulajdon leányomat és így a leány más nevet kapott.

A kiadóhivatal üzenete.

Hátralékos előfizetőink b. figyelmébe. Előfizetőink között sokan vannak, akik lapelőfizetési tartozásukat, dacára több ízben való fizetési felszólításnak, nem egyenlítették ki. Tekintettel a lapelőállítás horribilis költségeire, a kiadóhivatal nincs abban a helyzetben, hogy az újságot azoknak, akik nem fizetnek, tovább küldje. Felkérjük tehát hátralékos előfizetőinket, hogy tartozásukat legkésőbb f. hó 20-ig egyenlítették ki. Ellenkező esetben lapunk részükre küldését beszüntetjük.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Nemzetközi összeesküvés készül Csehszlovákia és Jugoszlávia ellen.

(Az Aradi Közlöny prágai tudósítójától.) A Prágában megjelenő Vecsery List mai száma hihetetlenül hangzó szenzációt dobott a csehszlovák közvéleménybe. A lapba Zsuzska Ferenc dr. cikket írt arról, hogy nemzetközi összeesküvés történt a csehszlovák köztársaság és Jugoszlávia ellen. A jugoszláv parlamentben történt gyilkosságok pattantották ki ezt az összeesküvést a nyilvánosság előtt. Egy nemzetközi összeesküvésről van szó, amely hallatlan és óriási politikai puccsot akar előkészíteni Közép Európában. A puccs célja semmi más, minthogy a Habsburgokat visszaültessék az osztrák-magyar monarchia trónjára és biztosítsák az osztrák dinasztia számára középeurópai hegemoniáját.

Ennek az összeesküvésnek tulajdonképpen mozgatója Mussolini, míg zsumalisztikailag az egész akciót Rothermere lord karolja fel. Jugoszláv részről pedig egy ismert jugoszláv politikus áll az összeesküvés rendelkezésére, aki súlyos pénzüsségei révén árulta el a jugoszláv királyság érdekét. A terv szerint Jugoszláviában Horvátországot elválasztják Szerbiától, amely ismét önálló királyság marad Boszniával és Hercegovinával együtt. Ezután a magyar hadsereg megszállja Horvátországot és Fiumét, majd Olaszország beleegyezésével visszacsatolja Magyarországhoz. Itália viszont anektálni fogja Dalmáciát és Szlovénia egy részét. A nagyhatalmak nem szólhatnak közbe, mivel mindezeket a plebiszit alapján fogják végrehajtani. Hogy Csehszlovákiát ártalmatlanná tegyék, erre az időre: a kommunisták polgárforradalmat robbantnak ki.

tanak ki. Mikor a puccs első része véget ért, Magyarországon bevezetik a Habsburg restaurációt. A titkos terv szerint, írja a Vecsery List, a program első részét még 1928. folyamán kell lebonyolítani, ami szemmel láthatólag máris történik. A Rothermere-akció és a jugoszláviai események, Olaszország intrikálása és a horvát parasztpárt szerbellessége mind egytől-egyig arra mutatnak, hogy az aknamunka máris eredményeket fog mutatni. Szükséges volt Zágráb kiprovokálása a gyilkosság által, hogy pregnansabb formát öltönn a szerb-horvát antagonizmus. Az akció Horvátországban úgy fog folytatódni, hogy egy szép napon összegyűlnek a horvát képviselők Zágrábban és parlamentnek jelentik ki magukat, amelynek első tette az lesz, hogy törvénybeiktassa a horvátság függetlenítését, Szerbia a presszióra akarva nem akarva, beleegyezik a felosztásba.

Az olasz hadiflotta máris a dalmát vizeken cirkál. Így minden jel arra mutat, hogy rövid időn belül hatalmas szenzációk előtt fog állni Közép-Európa közvéleménye. Mialatt ezek Jugoszláviában történnek, ugyanazok a kasszák, melyek Budapestről és Rómából pénzelik és veszik a politikusokat, pénzt küldenek Csehszlovákiába is, a kommunisták számára, hogy itt készítsék elő a polgárháborút.

Ennyiből áll a Vecsery List szenzációja, amely, mivel Fiuméről is szó esik benne, eszünkbe jutattja a régi fiumei cápát, az ugor-kaszezonok békebeli s évről-évre megismétlődő szenzációját. A külpolitikai kánikula ugy látszik erősen felforgatja a fantázia működését.

NYILTÉR.

FÉLREÉRTÉSEK ELKERÜLÉSE VÉGETT!

„AUTOUNIVERSAL”

REPR. „CHRYSLER”

ARAD

kéri tisztelt ügyfeleit tudomásul venni, hogy üzlete „Hace” Samy Heinrich Bucuresti engros cég aradi lerakata, melynek KIZÁRÓLAGOS vezetője

HERZFELD BÉLA nr ARAD.

T. „Danubia” Román Általános Biztosító R. T. Timisoara.

Alólirott ezuton is köszönetemet fejezem ki a Danubia Román Általános Biztosító R. T. Timisoarai Intézetel szemben, azon kuláns és pontos eljárásáért, amellyel az 1507. sz. kötvénnyel biztosított

25.000 (Huszonötezer) lei

hozománybiztosításomat a kötvényfeltételekben jelzett levonások eszközlése után nekem esedékességekor a Marmorosch Blank & Co. bank aradi fiókja utján kifizette.

Arad, 1928. július hó 12-én.

Tisztelettel

Palinkás Kálmán,

Str. Eminescu No. 13.

Az okmány sajátkezű aláírását igazolom:

Dr. Sever Pascutin s. k.

notar public.

T. „Danubia” Román Általános Biztosító R. T. Timisoara.

Alólirott ezuton is köszönetemet fejezem ki a Danubia Román Általános Biztosító R. T. Timisoarai Intézetel szemben, azon kuláns és pontos eljárásáért, amellyel az 1503 sz. kötvénnyel biztosított

25.000 (Huszonötezer) lei

hozomány biztosításomat a kötvényfeltételekben jelzett levonások eszközlése után nekem esedékességekor a Marmorosch Blank & Co. bank aradi fiókja utján kifizette.

Arad, 1928. július hó 12-én.

Tisztelettel

Grieshaber Imre,

Str. Moise Nicoara No. 12.

Az okmány sajátkezű aláírását igazolom:

Dr. Sever Pascutin s. k.

notar public.

Autótulajdonosok figyelmébe!

A nagybecsült autótulajdonos urak szíves tudomására adjuk, hogy

autó és traktorjavító üzemünkben

vállaljuk minden e szakba vágó munkákat elvégzését, továbbá speciális rugó készíttést, heager és forgattyutengely készíttést, hegesztéseket a legmértányosabb árakért.

Kocsimosó benzin és olaj állomás
Szíves pártfogást kér: 10503

Fleischer Testvérek

ARAD, Str. Russu Şirlianu 15. (Aulich Lajos-ucca).

Feltűnően olcsó alkalmi ház eladások

Volt Szabadság-tér egyik mellékutcájában egy 2x3 szobás lakásos magánház bevezetett vízvezeték és soha angol felszereléssel áron alul 320.000 Lejért nagyon sürgősen eladó, ugyanott egy 450.000 Lejes parkettás lakásos magánház eladó. A volt Tökölly-tér közelében egy 3 lakásos magánház benne egy 2 szobás, fürdőszoba (stb), két 1 szobás, konyhas lakás, 2 lóra istálló, pince és kocsiszin, cementezett udvar áron alul 255.000 Lejért eladó. A volt Kasza- és Mihály-ucca sarkához közel egy uri magánház házi vízvezetékkel, áron alul eladó. Varjassy Lajos-uccában több magánházak és üres telkek, omnibusz megállónál, 12-13 méter uccafronttal áron alul, nagyon sürgősen eladó. Végül több magán és jövedelmező bérházak Aradváros kül- és belváros részén, nagyon sürgősen eladók. Legvégül földterület, raktárhelyiségek és lakások kiadó.

Kizárólagos megbízott:

ltj. Kovács Ügynökség

Arad, Str. Take Jonesou No. 2. (volt Sárosi- és Batthyány-ucca sark.) 8669

Bankkölesönöket

házakra és földekre pengőben 12% kamattal vagy lejben legolcsóbban — hosszabb időre — azonnal folyósítottak. **Hász Albert** Irodája Arad, Str. Eminescu 12. (Deák Ferenc u.)

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Cassa de Păstrare din Săvârşin Soborsini Takarékpénztár R. T.

A Soborsini Takarékpénztár részvényesei ezennel meghívattak

rendkívüli közgyűlésre,

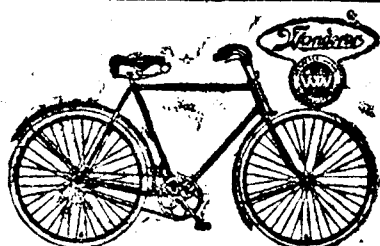
mely f. é. július hó 22-én délelőtti 11 órakor fog megtartatni az intézet székházában.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. A részvénytőke felemelése 1.000.000 lejre.
3. Az igazgatóság részére adandó felhatalmazás a részvénytőke emelés végrehajtására nézve.
4. Az alapszabályok 6. és 42. §-nak módosítása.

3781

Az igazgatóság.

Győződjön meg róla, hogy a

„WANDERER”

a világ legtartósabb és legkönnyebb járásu

kerékpárja,

hihetetlen olcsó áron és kedvező fizetési

feltételek mellett kaphatók. Raktáron tartok

„Görické” „Dürkopp” „Kaiser”

Arad legnagyobb és legrégibb kerékpár és varrógép raktára és szaküzlet nagy javító műhelye

HAMMER VILMOS

volt Szabadság-tér 5/6.

1518

Telefon 541.

Autó-üzlet árverezős.

Az aradi járásbíró G. 3476 — 1928. sz. a. elrendelte az árverést 177.420 Lejre becsült **autófelszerelések**, üzleti berendezés és egyéb tárgyakra.

Ezen árverés Aradon a Bul. Regina Maria 19. sz. alatti üzlet-helyiségben **ma, pénteken** 1928. július hó 13-án, d. n. 1/4 órakor lesz megtartva.

3783 Az árvereltető ügyvéd:

No. 9600—1928.

PUBLICATIUNE

Se aduce la cunoştinţă generală, că pentru confecţionarea uniformelor de iarnă precum şi a chipiilor necesare personalului de serviciu a primăriei, în ziua de 22. Septembrie 1928. oara a. m. se va ţine licitaţie publică cu oferte închise în biroul serviciului economic (etaj ca. 104) în conformitate cu Art. 72 şi următorii din Legea asupra contabilităţii publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la serviciul economic în oarele oficiale.

Arad, la 9. Iulie 1928.

3774

Serviciul economic.

Maculatura papir 5 kgros osomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

Mélyen leszállított árak!

Nyári selyem, grenadin és vászon ruhákban

Mélyen leszállított árak!

Pongyolák ... 250.— lejtől
Vászonruhák ... 350.— lejtől

Juliu PLESZ Gyula cégnél, Arad

Grenadin ruhák 500.— lejtől
Selyem ruhák ... 1500.— lejtől

Kérem a címre figyelni!

Központi ártól feljött és ruhagyártás, a színház háttérbe járásával szemben.

Kérem a címre figyelni!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8. Mellette 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel lávánt szavak aláhúzódnak. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdéshirdetésekre válaszolunk. Általános felhívás levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

HÜSÉG jellegű levél ment. Kérném átvinni. 3793

ALKALMAZÁS.

MECHANIKUS tanoncok 10 fizetéssel felvétetnek. Szegő Irógyár vállalat, főpostával szemben. 3652

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIFUTÓ LEÁNYT jó bizonyítvánnyal felvesz Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

SZAKÁCSNÓ VIDÉKRE jó bizonyítvánnyal azonnalra felvétetik. — Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2000

MEGBIZHATÓ, intelligens urinő, német, magyar nyelvtudással gyermekek mellé ajánlkozik délutáni órákra esetleg társalkodónak megy. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 3784

FŐZŐNŐ állást keres. Szíves megkereséseket Str. Minervei 27. 3775

NYOLCHÓNAPOS kislány mellé fiatal leányt keresek játszótársnak. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3780

LAKÁS.

KÜLONBJÁRATU bútorozott szoba bevarosban kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3779

Ugy alszik, mint az angyal, ha „ANTIPOLO”-al írja poloskait. Valódi csakis Weisz patikában. Üvege 20 lei.

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

SZEIFERT-féle fordítható biliárd-asztal eladó. Érdeklődni lehet Aradon, a Metropoli kávéházban. 3778

KÉZI kocsit keres megvételre és tanuló felvesz Lőrincz Imre kályharaktára, volt Józsefherceg-ut 11. 3749

NAGY EBÉDLŐ PERZSASZŐNYEG, hajlány, miszeri kandalló, zongorák, pianino, cimbalom, szalonok, ebédlő, háló, antik szék, különböző szőnyegek, tükrök, bronz tárgyak, márkás porcellánok, szőlői majolikák, intarsziás fali vitrin, antik komódok, bőrgarnitúra, antik órák, íróasztalok, székek, asztalok, fotók, Jókai összes művei, antik ágyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-utca) Neuman-palota. 1000

EGÉSZEN új Liszter fűtőszék eladó, átalakítható daráló malomnak. Str. Cosbuc 51. (Wesselenyi-ut.) 8790

ANTIK ÉS MODERN bútorokat, műtárgyakat antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt bútorokat, szőnyeget, szervizet, férfi ruhákat, fehérneműket stb. bizományos veszek azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné. Str. Horia (Széchenyi-ut.) Neuman-palota.

AUTOBUSZ jó állapotban esetleg Hunedoara-Déva közlekedési joggal és egy autóbusz karuszeria cicsón eladó. Aurel Tatu, Hunedoara. 3782

BOR 80 hltr. Apateleki 12% cs eladó, két tételben is. Bulevardul Carol (Erzsébet-körút) 46. földszint. 1. 3763

Tűzifa! Épületfa!
Műbutorasztalosfa!
Kerítésoszlop! Csorépi!
Elsőrendű minőségben, állandó nagy raktár: 1087
AUFRICHT fakeskedésben
ARAD, Calea Victoriei 1-2.
Szolid árak! Pontos kiszolgálás!
Villanyüzemű fűtőgépalkalmazás és fűtésrendszer!

ÜZLETEK.

RAKTÁRHELYISÉGET keresek a belvárosban, amely kisebb gyári üzem be rendezésére alkalmas. — Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3753

BERZOVA nagyközségben, hol hetipiac és 6 országos nagyvásár van, a vásártérén kiadó fűszerüzlet helyiség. Cím Dávid Ioan, Berzova. 3776

INGATLAN.

HÁZHELYEK az állomás és a fűtőházak közelében — 39 parcella — kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 18504

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM A JÓSZIVŰ EMBEREKHEZ. Deák Miklósné ikreknek adott élete. A kettős istenáldással meglátogatott ázszyony oly sanyaru körülmények között él, hogy a jószívű emberek áldozatkészségéhez kénytelen fordulni, hogy két apró gyermekét életbentarthassa. Adományokat lakására: Strada Florilor 42. Gutzjahr tanya mellett kér. 200

Bankkölcsonöket

házakra és földekre pengőben 12% kamattal, hosszabb időtartamra, valamint lejkölcsonöket a legkisebb összegektől kezdve legolcsóbban és azonnal folyósítanak. — Bővebbet:

Herzog Sándor

Str. Bratiana 17. (volt Weitzer János-ut.)

BANCA POPORALA S. A. din PÂNCOTA | A PANKOTAI NÉPBANK RÉSZVTÁRS.

CONVOCARE.

BANCA POPORALA S. A. DIN PÂNCOTA în ziua de 29. Iulie 1928. a. m. la ora 10 și ¼ în localul propriu va ține din nou

Adunare Generală Ordinară Anuală

la care invită onorabili acționari cu referire la statutele în vigoare cu aceia, că în cazul nedeciziv în ziua de 12 August anul 1928. a. m. la ora 10 și ¼ din nou va ține adunare, care va decide, fără a fi cu vedere la numărul acționarilor prezenți și reprezentati.

ORDINEA DE ZI:

1. Alegerea alor doi membrii, pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunei despre lipsile formale constatate de Tribunalul Arad, secția Pirmelor.
3. Rapoartele colective ale Direcțiunei de Administrație din anele 1921—1927.
4. Rapoartele Comisiunei de supra-veghere.
5. Hotărâre asupra rapoartelor de mai sus și darea dispenzării.
6. Hotărâre asupra egzistenței Institutului pentru maideparte și luarea dispozițiunei eventual necesare în legătură cu acesta.
7. Complotarea Comisiunei de supra-veghere.
8. Eventualele propuneri.

Pâncota, la 10. Iulie anul 1928.

Directiunea Bancii Poporale S. A.

Extras din Statute: 57. Numai acei acționari au drept la voturi, acărui acțiunii înainte adunării generală cu cel puțin 15 zile sunt registrate pe numele lor în controalele Institutului referitor la acționari, și sunt depuse la caseria Institutului înainte începerii adunării generală cu cel puțin de 1 oră.

64. Dacă oricare acționar dorește în internul Ad. gen. să facă propuneri în mod sinestătător este necesar că obiectul acestei înainte de 6 zile s'o înainteze la Direcțiunea Institutului.

MEGHIVÓ.

A PANKOTAI NÉPBANK RÉSZVÉNY. TÁRSULAT 1928. évi július hó 29-én d. e. 10 és ¼ órákor saját helyiségében újabb

Rendes évi közgyűlést

tart, amelyre a t. részvényesek az alapszabályok figyelembentartása mellett meghívotnak azzal, hogy határozatkép telenség esetén 1928. évi augusztus hó 12-én délelőtt 10 és ¼ órákor újabb közgyűlést tartatik, mely a megjelent és képviselt részvényesek számára való tekintet nélkül határozni fog.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése két tag kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése a cégbiróság által emelt alaki kifogásokról.
3. Az igazgatóság összesített jelentése az 1921—1927. üzleti évekről.
4. A felügyelő bizottsági jelentés felolvasása.
5. Határozathozatal az előbbi két jelentés és a felmentvény megadása tárgyában.
6. Határozathozatal az intézet további fennállását és működését illetőleg és az ezzel kapcsolatban netán szükséges intézkedések.
7. A felügyelő-bizottság kiegészítése.
8. Esetleges indítványok.

Pâncota, 1928. évi július hó 10-én.

A Pankotai Népbank r. t. igazgatósága.

Kivonat az alapszabályokból: 57. Szavazatképes részvényesek azok, kiknek részvényei a közgyűlés megtartása előtt legalább 15 nappal a társulat részvénykönyvébe saját nevükre bejegyezve s a közgyűlést legalább 1 órával megelőzőleg az intézet pénztáránál letéve vannak.

64. Ha valamely részvényes a közgyűlésen önállólag óhajt indítványt tenni: szükséges, hogy azt írásban s legalább 6 nappal előzőleg az igazgatósághoz beterjessze. 3785

200.000 lei készpénzzel

társat keresek

azonnali belépésre 600.000 lei értéket képviselő áruaktárral bíró Drogueriámhoz.

Bővebb felvilágosítást „Angyal” drogueriában Arad, Bulev. Regina Maria 12. 8315

Gyakorlott fém munkás felvétetik. Uzinele Haute Edan Str. Virg. Hotoran (Brasóbet) 13

Aradi pénzügyintézet vidéki fiókja érettségizett gyakornokot keres

Sajátkezűleg írt kimerítő ajánlkozások „Biztos jövő” jellegű az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 3789

Fatelep kiadó

Str. Mărășești 22. 3792

U. o. műhelyhelyiség kiadó.

MUZSAY JÓZSEF

Arad, színházszemben

Nyári árjegyzéke:

Mosóöltöny ...	Lei 1300	Mosónadrág 1 ^a ...	Lei 430
Covercoat vászonöltöny	1480	Gummikabát ...	840
Divatöltöny lenvászon	1650	Fregoli-kabát ...	2100
Külön mosóöltöny divatszabásban	1950	Gyermek-cosmum ...	400
Tennissnadrág ...	680	Trench-coats 1 ^a ...	2400

Divatszabóság! Nagy posztóraktár!